

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, augusztus 16.

220. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10. 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

KÖZBESZÓLÁS

A nemzetgyűlési képviselők végre megkapták nyári szabadságukat, amelyet a kánikulai hőségben főve és a rendkívüli politikai izgalmtól elcsigázva olyan régóta várnak. A honatyák valóban rászolgáltak a pihenésre, nem annyira a végzett munka mennyisége, mint inkább épen ama körülmények miatt, amelyek a törvényhozás tempóját tetemesen meglassították. A parlamenti életnek az a sajátossága, hogy a benne résztvevőkre nézve annál fárasztóbb, minél kevesebb pozitív alkotást eredményez. Törvényjavaslatokat megvitatni, tartani, az ellenvéleményeket összemérni és a többségi elv alapján határozni: korántsem olyan idegekre menő feladat, mint állandóan beszívni azt a perzselően izzó légkört, amely a harmonikus együttműködés feltételeit sorvasztja. A parlament nyári szünetét megelőző tragikus események után csoda-e, hogy a képviselők kimerültebben áhítottak a vakációra, mintha a korszakalkotó törvények hosszú sora fűződne ennek az ülészaknak történetéhez?

Szünetel a parlament, miután a leg-sürgősebb teendőket a parasztdemokrata koalíció távollétében simán lebonyolította. Az állampolgársági törvény tető alatt, a nettunói konvenciók ratifikálva. Ennek a két ténynek jelentőségét nem csökkentti a parlamentből, sőt Beogradból is kivonult ellenzék passzív rezisztenciája. Hetek alatt annyit végzett a törvényhozás, amennyit hónapok alatt sem tudott volna produkálni — normális viszonyok között. Mert nálunk, sajnos, az úgynevezett normális parlamenti viszonyok csak a negatív hatású harci szenvedélyeket szabadítják fel, míg a munka legutóbbi gyors ütemét csak az az abnormis állapot tette lehetővé, amely lidércnyomásként nehezedik a politikai helyzetre.

Üdülnek a nemzetgyűlési képviselők, de elnyugodott-e a jövő eshetőségein töprengő gond? A parlamenti klubok elnéptelenednek és Beograd politikai arénájára a nyaralás bágyadt csendje borul, Zagrebból azonban annál élénkebb készülődés fojtott moraja hallatszik. A Radics István temetésének áhitatos hangulatában tett mérsékelt szónoki kijelentések után hírlapi nyilatkozatok süvitenek fel, amelyek érthető aggodalmat keltenek Beograd politikai körében. Pribicevics megtagadja a közösséget bizonyos neki tulajdonított állításokkal, de Macsek, a horvát parasztpárt új elnöke fenntartja mindazt, amit a Neue Freie Presse az ő nyilatkozataként nyilvánosságra hozott. Ez a nyilatkozat pedig annyira belevág az államegység kérdésébe, hogy Pribicevics kénytelen volt demarkációs vonalat húzni Macsek egyéni véleménye és a parasztdemokrata koalíció programmatikus álláspontja között. A független demokrata párt vezére és a parasztdemokrata koalíció elnöke sokallja Radics István most megválasztott utódjának követeléseit, ami a prékói front meglazulását, esetleg szakadását idézheti elő. Egy ilyen szakadás elégtétele volna Beogradnak, de vajon magának a problémának megoldását megkönnyíti-e? Az egyik oldalon az államegység, a másik oldalon az új országrészek jog-egyenlőségének feltétele: ennek a két fel fogásnak egy egészséges kompro-

misszumban kell feloldódnia, hogy elmuljon az országról a megrázkódtatások veszélye. Az a higgadt várakozás és óvatos mérséklet, amellyel Beograd az események alakulása elé tekint, reményt nyújt arra, hogy minden meg fog történni az ellentétek

békés letompítása és a két tábor között megnyitott úrt áthidaló megegyezés érdekében.

A parlament kapui őszig zárva maradnak és a képviselők kiheverhetik azokat a fáradságokat, amilyeneket a viharos küzdelmek során

átszenvedtek. Mikor virrad már fel az a boldog idő, amikor az ország is hozzájut a maga politikai vakációjához és a kirobbanásokkal fenyegető feszültségtől megtisztult atmoszférában hozzá lehet fogni a népezer bajának gyógyításához?

Őfelsége Blédbe utazott

Beogradban bizakodó a hangulat és számítanak arra, hogy meg lehet egyezni a parasztdemokrata koalícióval

Megkezdik a radikális párt átszervezését

Beogradból jelentik: Őfelsége a király szerdán *Dimitrijevićs* Áca udvari marsall kíséretében Blédbe utazott, ahol a királyi család többi tagja már hosszabb idő óta tartózkodik. A király elutazásával Beogradban a politikai élet teljesen elcsendesedett.

A főérdeklődés politikai körökben most Zagreb felé fordul, ahol a parasztdemokrata koalíció politikusai együtt vannak. Fontos politikai centrummá válik a király nyaralóhelye, Bléd, ahova elutazik *Pribicevics* Szvetozár is, mint dr. *Svegel* Radicspárti képviselő vendége. A parasztdemokrata koalíció legközelebbi ülését többek között erre való tekintettel is tartják Ljubljánban.

Most, hogy a politikai életet eddig foglalkoztató napi kérdések lekerültek a napirendről, a politikai faktorok tüzetesebben kezdik mérlegelni a nagyobb nemzeti problémákat és

mind erősebben hallatszanak hangok Beogradban is, hogy utat s módot kell találni a parasztdemokrata koalícióval való megegyezésre.

Az még teljesen bizonytalan, hogy kinek fog sikerülni érintkezést találni a parasztdemokrata koalícióval. Valószínű, hogy

az eddigi kormánypolitikával elégedetlen csoport révén fogják megkísérülni a kontaktus helyreállítását a parasztdemokrata koalícióval.

Természetesen igen sok függ attól, hogy a parasztdemokrata koalíció milyen akciót fog kezdeni, azonban

általános a vélemény, hogy a parasztdemokrata koalíció vezetősége meggondoltan fog eljárni.

Nagy érdeklődéssel figyelik Beogradban a parasztdemokrata koalíció vezetői között kialakuló helyzetet, miután

számoznak azzal, hogy ellentételt fognak kilőnni a parasztdemokrata koalícióban képviselt pártok között.

A jövő fogja megmutatni, hogy ezek a remények mennyire jogosultak.

A radikális párt konferenciája a vallásügyi miniszteriumban

Szerdán délelőtt tizenegy órakor a radikális párt *Vukicsevics*-csoportja konferenciát tartott *Cvetkovics* Dragisa vallásügyi miniszter kabinetjében. A konferenciát *Vukicsevics* Velja kivánságára hívták össze és azon ötvenhat képviselő vett részt, köztük öt miniszter. A konferenciát *Cvetkovics* Dragisa nyitotta meg és kijelentette, hogy *Vukicsevics* Velja kivánságára hívta össze a képviselőket, mielőtt hazatérnének kerületeikbe, hogy megbeszéljék, milyen módon dolgozzanak és hogyan tevék lehetővé a párt reorganizálását. A reorganizálásra feltétlenül szükség van, hogy a klubnak és klub elnökének helyzetét a főbizottság-

gal szemben megerősítsék. Azonkívül politikai és adminisztratív titkárság felállítását tartják szükségesnek, amelyen keresztül intézik az összes ügyeket.

Ezután *Vukicsevics* Velja tartott beszédet és kijelentette, hogy vidékről sok fel-szólítást kapott, hogy a párt reorganizálását mielőbb hajtsák végre. Most, hogy a szkupstina szabadságra megy, a képviselőknek nagyon sok idejük lesz, mert szeptember 20-ika előtt a parlament nem fog összeülni. Szükséges, hogy a képviselők szoros kontaktusba lépjenek a néppel. A radikális klub különben is azt a határozatot hozta, hogy klubbizottságot fognak létesíteni, amely érintkezésbe fog lépni *Sztanojevićs* Ácával, a bizottság elnökeivel a pártban és a klubban levő állapotok szanálására. A bizottságot *Sztanojevićs* Áca szeptember elején össze fogja hívni. Ezt rendkívül fontosnak tartja, mert ő, mint a radikális klub elnöke, eléget akar tenni a klub tagjaival szemben felmerült kívánságoknak, illetve a választókerületekből érkező óhajtasoknak.

Mihajlovićs Ilija szólt fel ezután és helyeselte *Vukicsevics* álláspontját és azt is, hogy a klubbizottságot összehívják az állapotok szanálására.

Andrićs Vlada földmivelésügyi miniszter különösen a küszöbön álló bosznia-hercegovinai községi választások fontosságára hívta fel a figyelmét, majd *Vukicsevics* válaszolt és kijelentette, hogy rendkívül fontosnak tartja, hogy a radikális párt egyezzen meg a muzulmánokkal és közös listával vegyenek részt a választásokon.

Markovics Lázár volt igazságügyminiszter is hasonló szellemben beszélt, de követelte, hogy a megegyezés feltétele az legyen, hogy a muzulmánok a legközelebbi választásokon is a radikálisokkal működjenek együtt.

Popovics Dimitrije támadta a demokrata minisztereket, akik szerinte pártoskodóan járnak el. Különösen *Grol* Milán közoktatásügyi miniszter működését kritizálta és azt állította, hogy *Grol* üldözi azokat a tanítókat és tanárokat, akik nem demokraták.

Popovics Milutin elmondotta, hogy egyes tartományokban, ahol az ellenzék van többségben, több mint száz radikális tisztviselőt bocsájtottak el és kijelentette, hogy ezeket meg kell védeni.

Mihajlovićs Cséda egészségügyi miniszter, *Obradovics* Dragomir, *Bojovics* Dragan, *Popovics* Toma, *Vukotics* Ilija, *Joksimovics* Ugrin, *Szelics* Joca, *Milasinovics* Bogdán, *Parezsanin* Rátkó és *Trbics* Vaszilije szóltak fel és a párt reorganizálását sürgették, majd egy adminisztratív titkárt választottak.

A konferencia fél egykor ért véget.

Elutazott Berlinbe az interparlamentáris delegáció

Szerdán elutazott Beogradból az a

delegáció, amelyet a parlament a berlini interparlamentáris konferenciára küldött ki. A delegáció elnöke *Jovanovics* Joca, tagjai *Kumanudi* Koszta, *Markovics* Lázár, *Sztojadinovics* Milán, *Szusnik* Antun, *Baljics* Szalih, dr. *Setyerov* Szlávkó és *Jevremovics* Dragomir. A konferencia augusztus 23-ikától szeptember 2-ikáig tart. A jugoszláv delegáció tagjai közül dr. *Setyerov* Szlávkó fog referálni a konferencián a ki-és bevándorlás kérdéséről.

Pribicevics látogatása Bauer érseknél

Zagrebból jelentik: A parasztdemokrata koalíció vezetősége szerdán délelőtt rövid ülést tartott, amelyről nem adtak ki közlést. Az ülésen részt vettek *Pribicevics* Szvetozár, *Vilder*, *Demetrovics*, *Krnjevićs* és *Kosutics* képviselők. Az ülés után *Pribicevics* és *Kosutics* autón a Zagreb melletti *Brezovicára* mentek, ahol tudvalevőleg Bauer érseknek van birtoka. Minthogy maga az érsek is *Brezovicán* tartózkodik, Zagrebban azonnal elterjedt a hír, hogy *Pribicevics* és *Kosutics* Bauer érseket látogatták meg. Politikai körökben azt hiszik, hogy a látogatás összefüggésben van azzal az akcióval, amelyet a katolikus magas klérus indított *Korosecnek* az ellen az állítólagos törekvése ellen, hogy az egyházat kihasználja politikai harcokban. Ezt az ellenakciót *Szarics* Ivó szarajevói érsek és *Marusics* József sunji párpók kezdeményezték és Bauer érsek, aki a jugoszláviai katolikus egyház feje, még nem nyilvánított véleményét. *Pribicevics* és *Kosutics* most állítólag Bauer érseket akarják rávenni, hogy csatlakozzék az akcióhoz.

Pribicevics a beogradi sajtóról

Pribicevics Szvetozár csak késő este tért vissza *Brezovicáról* és nem nyilatkozott utjáról. Elutazása előtt beszélgetett a *Bácsmegyei Napló* zagrebi munkatársával, akinek kijelentette, hogy a beogradi lapok nagyon tévednek, ha állandóan a parasztdemokrata koalícióban levő ellentétekről és készülő szakadásról irnak. Ennek semmi alapja sincs.

— Ezek csak intrikák — mondta *Pribicevics* — és mi vagyunk olyan okosak, hogy tudjuk, hogy ilyen ellentétekkel csak Beograd malmára hajtánák a vizet.

Vidékre utaztak a horvát képviselők

A parasztdemokrata koalíció képviselőinek legnagyobb része elutazott Zagrebból. A képviselők kerületeikbe utaztak, hogy informálják a helyi pártszervezeteket a helyzetről.

»Bundenstaat oder Staatenbund«

Zagrebból jelentik: A bécsi *Telegraphen* *Union* tudósítója szerdán beszélgetést

Tolytatott a parasztdemokrata koalíció egyik vezetőségi tagjával, aki nevének nyilvánosságra hozatala nélkül a következő nyilatkozatot tette:

— A parasztdemokrata koalíció semmilyen alapon sem hajlandó Beograddal tárgyalni mindaddig, míg a tiszta választások után létrejött új parlament meg nem kezd működését.

A tudósítónak arra a kérdésre, hogy a parasztdemokrata koalíció milyen államjogi követeléseket támaszt, a koalíció vezetőségi tagja így felelt:

— *Bundenstaat oder Staatenbund.*

A zagrebi csendőrség házkutatásokat tartott a környékbéli községekben

A zagrebi csendőrség egy szakasza szerdán több Zagreb környéki községben házkutatást tartott.

Ranetsesztime és Gracsanin községben a reggeli órákban nagyobb csendőrkeszültség szállt ki és főként azoknál a parasztoknál tartott házkutatást, akik Radics betegsége idején a pártvezér villájában testőri szolgálatot teljesítettek. A házkutatások alkalmával több helyen találtak néhány fegyvert és revolvert, amelyek még az 1918-as időkől származnak. A fegyvereket elkobozták, de tulajdonosaikat nem tartóztatták le.

Az európai komlótermelők kongresszusa Noviszadon

Százezer kilogrammal csökkent Európa komlótermése, de a termelés további redukciónak javasolták a kongresszuson

Noviszadról jelentik: Szerdán délelőtt tíz órakor nyitott meg a noviszadi város háza nagytermében a hatodik közép-európai komlótermelőkongresszus, amelyen a nagyszámban megjelent jugoszláv termelőkön kívül Németország, Franciaország, Csehszlovákia és Lengyelország komlótermelői vettek részt.

Dr. Borota Branisláv, polgármester délelőtt tíz órakor nyitotta meg a kongresszust és örömeinek adott kifejezést, hogy a kongresszust Noviszadra hívták egybe. A kongresszus elnökül *Netzer Józsefet*, a wainzachi komlótermelők szövetségének elnökét választották meg.

Elsőnek *Gyurics Milán*, a földművelésügyi minisztérium komlóosztályának főnöke szólalt fel, aki a minisztérium nevében üdvözölte a kongresszust, amely most első ízben ült össze Jugoszláviában. Kijelentette, hogy a földművelésügyi minisztérium a múltban is mindent elkövetett és a jövőben is mindent el fog követni, hogy a mezőgazdaságnak ez a nagyon fontos ága minél jobban fellendüljön.

Ezután *Gerich István*, a vajdasági komlótermelők szövetségének elnöke javaslatára a kongresszus táviratilag üdvözölte Alekszandar király Üfelségét.

A napirendre áttérve, dr. *Schleider Károly*, a közép-európai komlótermelő szövetség főtitkára olvasta fel a közép-európai komlóiroda jelentését.

A jelentés szerint Bajorországban 128.000 métermáza komló termelt (tavaly 171.000), Németországban 161.000 (tavaly 205.800), Csehszlovákiában 176.000 (tavaly 217.000), Jugoszláviában 125.000 (104.000), Ausztriában 27.500 (3000), Lengyelországban 45.000 (50.000), Franciaországban 70.000 (100.000). A belgiami és oroszországi termés eredményeiről nincsenek megbízható adatok. A kontinens ez évi termését 415—575.000 métermázsa-ra becsülik, míg tavaly 600.000 métermázsa volt a kontinens komlótermése, tehát százezer kilogrammal kevesebb, mint a múlt évben.

A kongresszuson résztvevő országok kiküldöttei tudomásul vették a jelentést, amely fölött vita indult meg, majd arról tanácskoztak, hogyan értékesítsék az idei komlótermelést. *Belmann*, a csehszlovák parlament németpárti képviselője bejelentette, hogy a sörgyárak tavaly 600.000 kilogramm komlót vettek igénybe, tehát többet, mint az idei termés és így valószínű, hogy az árak az idén sem fognak csökkenni. *Gerich István* (vajdasági) beszédében bejelentette, hogy a túlprodukció elkerülése végett szükség volna a komlótermelés csökkentésére. A múlt évi kongresszuson már hoztak ilyen határozatot és felhívást intéztek a közép-európai

komlótermelők közt, de azt csak Jugoszlávia tartotta be, amely husz százalékkal kevesebbet termelt, míg a többi országok a rendes kontingenst termelték.

A kongresszus ezután köszönetet mondott *Gyurics Milán* miniszteri osztályfőnöknek, dr. *Borota Branisláv* polgár-

mesternek a kongresszuson való részvételükért. Az elnök déli egy órakor bezárta a kongresszust s úgy határozott, hogy a jövő évi kongresszust Németországban, Friedersavsenben tartják meg. Délután három órakor a delegátusok megtekintették a noviszad környéki komlótereket.

Nem lehet biztosan megállapítani, hogy Löwenstein bankárt megmérgezték-e

Lehetséges, hogy a belekben talált mérgegyanyag az állandóan használt orvosságok maradványa

Párisból jelentik: *Löwenstein* Alfréd titokzatos halálának ügyére látszólag világosság derült a belga bankár beleinek megvizsgálása után, aminek az az eredménye, hogy

Löwenstein beleiben mérgegyanyagot találtak.

Ennek alapján kedden már egész pozitív formában hírek terjedtek el Löwenstein megmérgezéséről. Ezeket a híreket azonban szerdán ismét gyengíteni igyekeznek.

Beavatott helyen beismerik ugyan, hogy Löwenstein beleiben mérgegy nyomaik találtak, de hangoztatják, hogy mindeddig nem nyert megállapítást, hogy milyen és mekkora mennyiségű mérgegyről van szó. A mérgegyanyagokból

nem lehet teljes bizonyossággal következtetni arra, hogy Löwensteint megmérgezték, vagy öngyilkosságot követett-e el. A belekben talált mérgegyanyag orvosságok állandó használatától is származhatik,

amely esetben az orvosság az egész szervezetet áthatja. Löwenstein állandóan használt különböző gyógyszereket, mert krónikus bélrenyheségben szenvedett. Amennyiben azonban mégis csak mérgegyt állapítanak meg, aminek eddig ép az ellenkezőjét állítják, akkor felmerül az az érdekes jogi kérdés, hogy melyik bíróság lenne illetékes a vizsgálat lefolytatására: az angol, a francia, vagy a belga.

Anglia résztvesz a rajnavidéki hadgyakorlatokban

Az angol-francia flotta-egyezmény nyugtalanságot kelt Washingtonban

Washingtonból jelentik: A *New York World* vezércikke megállapítja, hogy a francia-angol flotta-egyezményről szóló hírek még mindig rejtélyesek és ezért Washingtonban nyugtalanságot keltenek.

A *Baltimore Sun* felveti azt a kérdést, vajon az egyezmény csupán egyes hajótipusokra, vagy újabb fegyvertípusokra vonatkozik-e. Az utóbbi feltevést

megerősíti az a tény, hogy Anglia résztvesz a rajnavidéki francia hadgyakorlatokon.

A lap szerint Németország, mint a lórnói szerződés aláírója, jogosult felvilágosítást kérni arról, hogy vajon itt csak tapintatlanságról van-e szó, vagy pedig valami rosszat határoztak el és ennek a kérdésnek tisztázása más nemzeteket is érdekel.

Pénzhamisítással vádoltak egy román alezredest

Aknaszlatináról jelentik: A máramaros- szigeti rendőrség a csehszlovák csendőrséggel karöltve egy veszedelmes pénzhamisító bandát tett ártalmatlanná. Felsővisó községben, a ruszinszói—román határ közvetlen közelében ütöttek tanyát a pénzhamisítók, akik titkos műhelyben állították elő a hamis csehszlovák ötkoronasokat, melyeket a határvidék ismert rejtékutain csempészték át Csehszlovákiába.

A pénzhamisító banda, amelyet fáradhatatlan kutatás után végre leleplezték a határbiztonság fogyatékoságaira építette terveit. A jó csehszlovák valuta és a kijárt, biztonságos csempésztutak hatottak csábítóan arra a társaságra, amely már évekkal ezelőtt kísérletet tett a csehszlovák bankjegyek hamisítására. Akkor tíz-, husz- és százkoronás csehszlovák bankjegyek hamisítására készültek fel és a nehéz technikai feladatot jelentő hamisítás üzemét Nagyváradon rendezték be. A hatóságok ébersége azonban áthuzta a pénzhamisító banda számításait s ha a kutatás nem is adta rendőrkézre a banda finanszírozóit és tagjait, a társaság szétugrott és az üzem berendezése a rendőrség birtokába került.

Amint akkor nem sikerült kinyomozni a hamisítás értelmi szerzőit és pénzezőit, most sem tudták a nyomozó hatóságok többet, mint hogy egy román határmenti községben hamis csehszlovák ötkoronasokat gyártanak, melyeket át-csempésznek a határon és Ruszinszékban hoznak forgalomba. A rahói pénzügyigazgatóság lett figyelmes a jól sikerült hamisítványokra, amiket ólomból és cinkből állítottak elő, a gipszformába öntött ötkoronas meglepő hasonlóságot mutatott az eredetivel. Rahón és környékén mind sűrűbben bukkantak

csehszlovák korona névértékű hamisítvány volt felhalmozva, a legutolsó napok produkciója, amely értékesítésre várt.

A rendőrsztek kezdettől fogva tisztában voltak azzal, hogy a pénzhamisítás terve, kivitele és üzleti lebonyolítása nem a letartóztatottak műve, hanem az értelmi szerzőké és a vállalkozás finanszírozóé, akikre vonatkozólag azonban mit sem tudtak kiszedni foglyaikból. Nagysokára árult el egyikük egy pár nevet, mire a bandavezér indulatosan kelt ki:

— Hát ha mindenáron tudni akarják, nagy uraknak dolgozunk... *Dimitriu Trandafir* grancsáralezredest ur a megbízónk, ő mögötte pedig hatóságai urak vannak...

A meglepően hangzó vallomás már az első pillanatban valószínűtlennek tűnt és a tüstént bevezetett nyomozás rá is cáfolta a bandavezérre, aki nyilván félre akarta vezetni a rendőrséget. Sokkal több eredménnyel kecsegtetett a másik nyom, amely Máramarosziget felé vitte a szálakat.

Ismét 40°

Szerdán a legforróbb júliusi napra emlékeztető meleg volt Európában

A szokatlanul nagy és kitartó meleg szerdán elérte tetőfokát és a hőmérők ugyanolyan nagy meleget jeleztek, mint július legforróbb napjaiban. A szerdai napon Szubotícán napon 51 fok, drnyékban 40 fok Celsius volt a meleg. Ilyen nagy meleg csak a júliusi hőhullám kulminációjának napján volt. A meleg az egész Vajdaságban ilyen nagy volt és hasonló nagy forráságról érkeznek jelentések Európa minden országának nagyvárosaiból is, így Budapestől, Bécsből, Berlinből és Párisból is.

Automata telefonközpontot akarnak létesíteni Szomborban

A postaügyi minisztérium kiküldötte szerint a szombori telefonközpontban tarthatatlanok az állapotok

Szomborból jelentik: A szombori iparosok és kereskedők már régen sérelmezték a szombori telefonközpontban uralkodó tarthatatlan állapotokat. Szomborban még mindig a legrégebb rendszerű telefonközpont van, amelyet csemetéssel kell felhívni és a központ tulajdonképpen csak kétszáz előfizetőre van berendezve, holott az előfizetők száma kétszerannyi. Egyetlen kis szobában nyolc kapcsolós tábla mellett dolgozik nyolc telefonoskissasszony, akik szinte emberfeletti munkát végeznek, hogy a forgalmat le tudják bonyolítani. Ehhez járul, hogy Szombornak igen nagy környéke van és huszonhárom interurbán vonala van. Szombor az észak-bácskai gabonakereskedelmi központja és az interurbánforgalom különösen ősszel a sokszorosára emelkedik.

A szombori Lloyd már többször fordult beadvánnyal a különféle hatóságokhoz és ennek eredményeként Szomborba érkezett *Sztejics Vladisláv*, a postaügyi minisztérium főnöke, aki felülvizsgálta a szombori telefonközpontot.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa beszélgetést folytatott *Sztejics* főmérnökkel, aki a következőt mondotta:

— A szombori telefonközpontban valóban tarthatatlanok az állapotok és sűrűn új telefonközpontot kell létesíteni. Legcélszerűbb volna, ha a központ számára a postahivatal udvarán külön épület emelnének. A központ átalakítása modern rendszerre, az ugynevezett C. B. rendszerre körülbelül hatszázezer dinárba kerülne, viszont egymillió dinárért már automatikus központot lehetne létesíteni. En ilyen irányú jelentést teszek a minisztériumnak.

A telefonközpont készülő átalakítása általános meglepedést keltett Szomborban és értesüléseink szerint a Lloyd fel fogja kérni *Racics Szima* képviselő vezetésével a postaügyi minisztériumot az automatikus telefonközpont mielőbbi felépítésre érdekében.

HIREK

— **Sürgősen meg kell tartani a tisztviselőválasztást Szomborban.** Szomborban jelentik: A szombori városi tisztviselő választást, amely már négy ízben ki volt tűzve mindaddig nem sikerült megtartani. A törvény értelmében a kvalifikáció nélküli tisztviselőket csak szeptember harmadikáig lehet megválasztani és így a választást még augusztusban meg kell tartani, mert különben a jelenlegi tisztviselők egy részét nem lehet megválasztani. A városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy a választások mielőbbi megkötéséről gondoskodni fog. A tanácsülés tudomásul vette, hogy a belügyminisztérium jóváhagyta a város költségvetését.

— **Noviszad pályázatot hirdet tisztviselői állásokra.** Noviszadról jelentik: A noviszadi városi tanács augusztus 31-iki lejárattal pályázatot hirdet egy szállási orvosi, egy építési, egy geometriai, egy számtiszti, egy városi kiadói és egy irnoki állásra.

— **A jugoszláviai német egyetemi hallgatók nov. vrbászi kongresszusa.** Noviszadról jelentik: A jugoszláviai német egyetemi hallgatók augusztus huszonötödikén Novivrbáson kongresszura jönnek össze. Ezt megelőzőleg augusztus 22—24-ike között Novivrbáson tudományos előadások lesznek. Az előadásokon Victor, giesseni egyetemi tanár. »A német klasszikusokról és romantizmusról«, Köhlreuter, jénai egyetemi tanár, »A modern államok állam- és kormányformájáról«, Kühn lipcei egyetemi tanár »Németország és Amerika«, Harth György, bécsi vikárius »A népszokásokról« dr. Grassl György, nemzetgyűlési képviselő, »A népszövetség német ligájáról« tartanak előadásokat.

— **A szubotivai Pucska Kaszina története.** A »Pucska Kaszina története« címen Mandics Mijo városi könyvtár-igazgató könyvet írt a kaszinó ötvenéves jubileuma alkalmából. A könyvben a szerző részletesen leírja az egyetlen régi bunyevác kultúregységet megalakításának történetét és dióhéjban ismerteti a bunyevác kultúrtörékvéseket. A könyv beszámol a kaszinó ötvenéves jubiláris ünnepségeiről. A könyv nem került könyvtári forgalomba és azt a Pucska Kaszina tagjai és barátai a kaszinóban megkaphatják.

BOROSS GÉZA VENDÉGSZEREPEL. Pali-on szombaton és vasárnap, folyó hó 18-ikán és 19-ikén este 1/2 9 órakor. Mindkét nap új műsor.

— **Halálra gázolta a vonat.** Kikindáról jelentik: Mokra és Valkány között a Szeged felé jövő gyorsvonat elgázolta a sínek közt sétáló Tóth Péter szőnyi iskolaférfit. A szerencsétlen diák, akinek mindkét lábát elmetasztette a vonat kereke, súlyos sérülésekbe belehalt. A holttestet felvették a vonatra és beszállították Kikindára, ahol másnap eltemették.

— **Rabló cigányok garázdálkodnak a határon.** Szomborban jelentik: A magyarországi Gara közszeg csendőrsége értesítette a ridjicai csendőrséget, hogy augusztus tizenegyedikén éjjel egy cigánybanda kirabolta Kenyéry István gazdálkodó szállását, amely a határ közelében van. A cigányok lopott lovakon menekültek el és a nyomok szerint Jugoszláviába szöktek. Azt is megállapította a garai csendőrség, hogy a tolvajok egyike Sárközi István kulai cigány már vissza is szökött Magyarországra. A ridjicai csendőrség, amelynek egy kettősbírtokossal küldötték át a jelentést megindította a nyomozást és megállapította, hogy a kérdéses éjjelen tényleg láttak a határmenti községekben több lovagoló cigányt, aki Gákovó felé mentek. A nyomozás folyik.

— **Ég a termés.** Molról jelentik: Horgosi Pál földbírtokos szállásán kedden este kigyulladt a kazaiba rakott buza. A lángok gyorsan elharapóztak és mire a tüzet sikerült elfojtani, hatszáz kereszt gabona égett le. A tűzveszedelmet a céslőgépek kazánjából kipattant szikra okozta.

— **A pápa magához hívatta Hlinka páter.** Prágából jelentik: Egy lap tudósító jelentése szerint Hlinka páter, a szlovák néppárt vezérének a pápa magához hívatta. Hlinka római útja a Vatikán és Prága között létrejött modus vivendi végrehajtásával, az esztergomi és rózsahegyvi egyházmegyék birtokainak átvételével és az új szlovenszkói püspökség felállításával van összefüggésben. A pápa ugyan huzódzik attól, hogy egy politikailag tevékenykedő papot nevezzen ki püspökké, de fontosnak tartja, hogy a szlovák nép vezérének véleményét meghallgassa.

— **Megtalálták a Mona Lisa új másolatát.** Leonardo da Vinci kézzel festett másolatát Madridból jelentik: Alfonso Mozas madridi lakos házában kedden Leonardo da Vinci híres Mona Lisájának minden tekintetben új másolatára akadtak, amelyen tisztán kivehető Leonardo da Vinci kézzel festett másolatát. A képet most szakértők vizsgálják meg, hogy megállapítsák valódiságát. A festményt egyelőre egy madridi bank safe-jében helyezték el.

— **Szudáni benzülött törzsek fellázdák az angol uralom ellen.** Londonból jelentik: Khartumi jelentés szerint a szudáni benzülött törzsek ismét lázonganak az angol uralom ellen. Az egyik benzülött törzs megtámadta a Duk-Faywily angol erőd helyőrségét. A lázadást, amelyben több mint ezer fegyveres benzülött vett részt, az angol őrség visszaverte. A harc során negyvennyolc benzülött meghalt és sok megsebesült. Angol részről nem volt veszteség.

— **Nyugodtabb a Vezuv.** Milánóból jelentik: A Vezuv kitörése már annyira alábbhagyott, hogy a Vezuv tővében fekvő falvakat nem fenyegeti többé veszély. Az obszervatorium igazgatóságának jelentése szerint az új kráterből folyó lávatömegek már elérték a Pokolvölgy legmélyebb pontját és most lassan megmerevednek.

— **Száz libát lopott.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta Virág Mária bácskapalánki cselédleányt, aki azzal keltett gyanút, hogy napenként bújart Noviszadra és mindig libákat hozott magával, melyeket eladott. Megállapították, hogy a cselédleány útközben összefogdosza a legelő szárnyasokat és azokat értékesíti a noviszadi piacon. Virág Mária átadták az ügyészségnek.

— **Szentán a Tiszába fulladt egy uriaszony.** Szentáról jelentik: Halálos szerencsétlenség áldozata lett a zagrebi Morgenblatt noviszadi szerkesztőjének, Heller Miksának felesége, Schreiber Lolo. Az uriaszony szerdán testvérével a Tiszában fürdött, miközben mind a ketten elmerültek a vízbe. A partonállók közül többen a fuldoklók segítségére szettek és sikerült a két nőt kimenteni. Az orvosi kísérletek csak az egyik nőnél jártak eredménnyel: Heller Miksáné meghalt. Az uriaszony halála széles körökben nagy részvétet keltett.

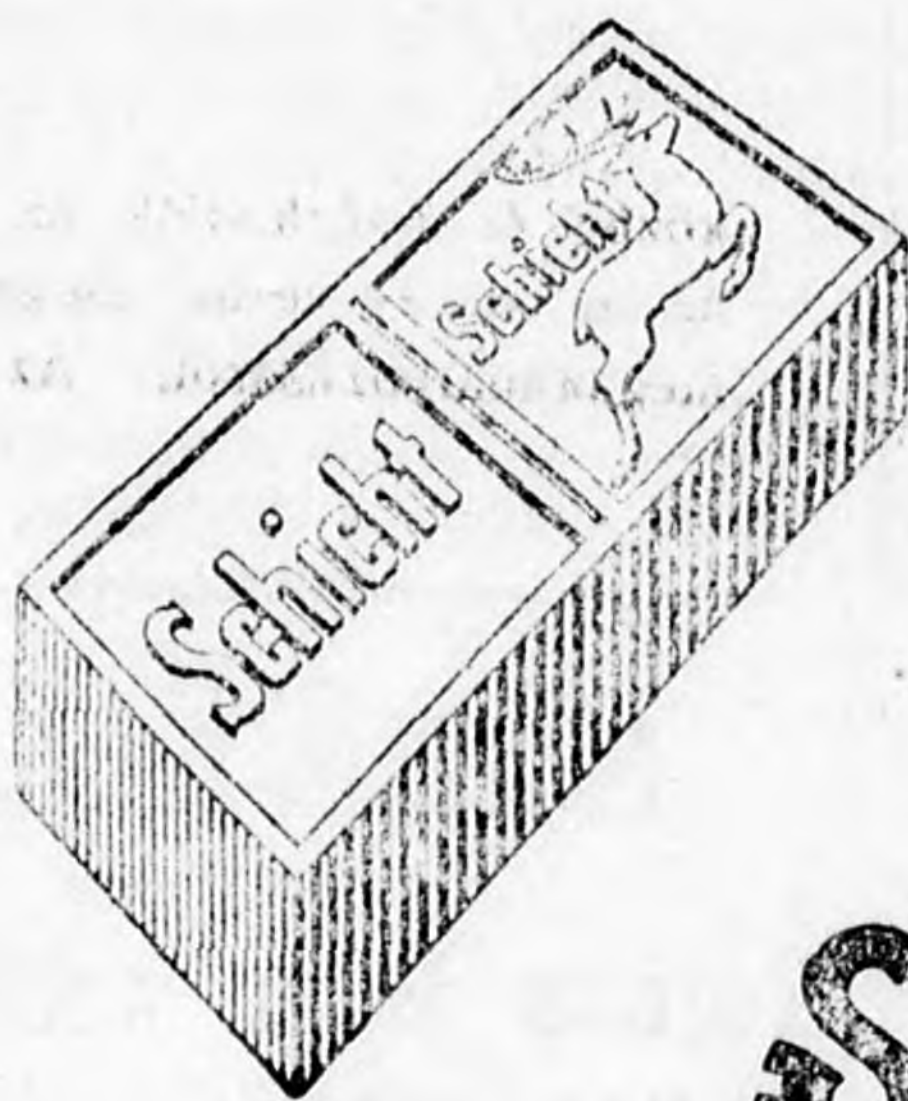
— **A noviszadi kereskedők értekezlete a vasúti fuvardíjak emelése miatt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedők és gyárosok egyesülete, továbbá a szén- és fakereskedők szakcsoportja a vasúti fuvardíjak tervbe vett emelése miatt a hó 19-ikén délelőtt kilenc órakor a tőzsde nagytermében értekezletet tart, amelyen állást foglalnak a fuvardíjak emelése ellen.

HA JÓL AKAR MULATNI, ne mulassza el megnézni Boross Géza Pali-son. Jegyek elővételben kaphatók péntektől a villanytelep városi üzletében (Korhec mellett) és a Rádió-Reklám Jugoszláviánál, Manojlovičeva ul. 7.

— **Nagy tűz Novivrbáson.** Noviszadról jelentik: Kedden dében egy órakor Novivrbáson a csatorna mellett levő Schumacher Mihály-féle fakereskedésben nagy tűz ütött ki. Schumacher fatelapén gőzfűrésze is van és valószínűleg a déli szünetben parázs hullott ki a gőzkazánból és meggyújtotta a kazán közelében levő gyaluforgácsot. A nagy szárazság következtében a tűz gyorsan terjedt és lángba borította a farraktárt. A novivrbászi, a sztariivrbászi és a cukorgyári tüztűzóságok közel egy óras munka után lokalizálták a tüzet, amely hat vagon fát hamvasztott el. A kár biztosítás révén megtérül.

A szép hercegovinciai

nő szereti a szép
fehérműt, amely
mindig ragyogó
tisztá és tartósan
jókarban marad.
Ezért mosáshoz
csakis

SCHICHT SZAPPAN

használ.

**FOLYÓ HÓ 11-ikére hirdett nagy
velencei éj és tűzijáték folyó hó 18-ikán,
szombat este lesz megtartva a palicai
távon. Belépődíj 5 dinár.**

— **Beogradnál ismeretlen női holttestet vetett partra a Száva.** Beogradból jelentik: Kedden a délelőtti órákban a beogradi Száva-parton egy ismeretlen női hullára akadtak a járőrök. A holttest már hosszabb ideje lehetett a vízben, mert már oszlófélben volt. A kiszállt hivatalos bizottság a szerencsétlen nő személyazonosságát nem tudta megállapítani, mert a hulla zsebeiben semmiféle igazolóiratot nem találtak. A nyomozás megindult.

— **Letartóztatott verkedők.** Beeskeréről jelentik: Három fiatalember: Zseberán Szvetozár volt rendőrfogalmazó, Mester Sándor és Mester Imre automobilon hajtottak végig a cukorgyári uton. Az autót Gazdinovacski Vojin soffőr vezette. A jókedvű autózók azt parancsolták a soffőrnek, hogy a gyalogjárón hajtsa az autót, amit a soffőr meg is tett. Az autóval szembe jött a járdán Konrad Ádám hentesmester, aki felelősségre vonta a fiatalembere-

ket, miért hajtának a járdán, mikor széles és sima kocsit áll rendelkezésükre. A három ifju erre megállította az autót és rátámadt Konrádra, akít súlyosan összeverték. Konrad Ádám feljelentést tett támadói ellen dr. Dimitrijević Tihomir főkapitánynál súlyos testi sértés címén, a főkapitány a verekedő ifjakat letartóztatta.

AUGUSZTUS 16-ikán és 17-ikén, csütörtökön és pénteken az operatívművek remeke az Erdészleány, G. Janro világhírű operettje nyomán készült sláger-átiratció 8 felvonásban. Főszereplők: Lya Mara és Harry Liedtke.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájj, homlokfejfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a »Ferenc József« víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SPORT

Nem kapott beutazási engedélyt a Bástya

Bizonytalan a Ferencváros—BSK középeurópai kupamérkőzés megtartása

A Szuboticei Sport, mint jelentették, lekötötte a szegedi Bástyát, amelynek szerdán, Nagyboldogasszony ünnepén kellett volna vendégszerepelni Szubotícán. A Sport minden előkészületet megtett a kitűnő proficsapat fogadására, de a mérkőzést nem lehetett megtartani, mert a Bástya nem kapta meg a beutazási engedélyt.

Az amsterdami FIFA kongresszuson létrejött megállapodás értelmében a JNS-nek gondoskodni kellett volna arról, hogy a kormány ne görditsen akadályt a magyarországi csapatok beutazása elé. A JNS vagy nem csinált semmit, vagy intervenciója nem járt eredménnyel és most a meghiusult mérkőzés újabb komplikációkkal fenyeget. Ha ugyanis a magyar szövetség retorzióval él, akkor elsősorban a Ferencváros beogradi szereplését fogják letiltani, mert tudvalevőleg vasárnap a magyar bajnokságnak Beogradban kellene játszania a középeurópai kupáért.

Az ügy fejleményeit nagy érdeklődéssel várják sportkörökben.

Elutasították a Hajduk óvását. Mint ismeretes, a Hajduk óvást adott be a Jugoszláviával 2:2 arányban végződött bajnoki mérkőzése ellen. Az óvásban arra hivatkoztak, hogy Szegedinszki bíró szabályellenesen ítélkezett. A JNS igazgatótanácsa most foglalkozott az óvással és azt, mint alaptalant, visszautasította.

A noviszadi Makkabi Garden Partyja. Noviszadról jelentik: A noviszadi Makkabi szombaton rendezi Garden Partyját a lövőde hatalmas kerthelyiségeiben, ahol a művészi és kabaréműsoron kívül, amelynek keretében elsőrangú műkedvelők lépnek fel, nagyszabású vurstli lesz. Szerepel a Francini cirkusz is huszonkét artistával. Kora estétől késő éjjelig állandó villamosjárat lesz.

SZINHÁZ

Boross Géza szombaton és vasárnap Palicson fog vendégszerepelni

Boross Géza, az európai híri kabarészinész szombaton és vasárnap Palicson fog vendégszerepelni egy tíz tagú társulattal, amelynek főerősségei Ihász Lajos, a kiváló komikus, Nyárai Rezső és Oláh Jolán. Boross Gézát nem kell bemutatni a szuboticeiaknak, vendégszereplése olyan színházi eseményt jelent Szubotícán, amelyben az itteni közönségnek nem igen lehetett eddig még része és ezért megérdemli azt az óriási érdeklődést, amelyet a két napi vendégszereplés keltett. A kabarétársulat a legkiválóbb műsört állította össze és bizonyosra vehető, hogy a közönség a legdehűsebb hangulatban fogja végigélni az előadást. Szombaton és vasárnap más-más műsor szerepel programon.

A szombati előadás programja a következő:

1. Szláv dal. 2. Kigyűtt az igazság. Parasztkomédia. Irta Zagon István, játszó: Kövessy Boriska és Nyárai Rezső. 3. A gyáva fráter. Tréfa, írta Nóti Károly, játszó: Boross Géza, Ihász Lajos, Nyárai Rezső és Heuring Ferenc. 4. Oláh Jolán; Solti kuplék. 5. Boross-kuplék. 6. Kecskeméti. Bohózat egy felvonásban, írta Nóti Károly, játszó: Boross Géza, Flesch Lipót, Riegler Edit, Wehner Oszkár, Nyárai Rezső, Weisz István és Heuring Ferenc. 7. Szláv dal. 8. Csak kíméletesen. Tréfa. Irta Békeffy J. és Vadnay László, játszó: Boross Géza, Kövessy Boriska, Ihász Lajos, Nyárai Rezső és Heuring Ferenc. 9. Bo-

ross Géza kupléi. 10. Majd a Roposa. Bohózat egy felvonásban, írta Szőke Szakáll, játszó: Boross Géza, Ihász Lajos, Kövessy Boriska, Wehner Oszkár és Nyárai Rezső. 11. Csigá referál. Bohózat egy felvonásban. Játszó: Boross Géza, Oláh Jolán és Nyárai Rezső.

Az előadások, amelyeket a Vigadó hűs és szellős nagytermében tartanak meg, fél kilenc órakor kezdődnek. Helyárak: Számozott hely 40 dinár, ülőhelyek 30 és 20 dinár, állóhely 15 dinár, gyermekjegy 15 dinár. Elővételben jegyek péntektől kezdve kaphatók a fürdőigazgatóságon és a villanytelep városi üzletében. Azoknak, akik a szombati előadásra elővételben veszik meg a jegyeket, nem kell külön megváltaniok a velencei éjszakára szóló öt dináros belépőjegyet.

Szombaton este a kabaréelőadás után tartják meg a velencei éjszakát is a katonazenekar közreműködésével, lampionos csónakfelvonulással stb. Lampionos csónakok előre is bérelhetők a fürdőigazgatóságon.

Művész-est a Népkörben. Válogatott, kitűnő műsorról készülnek a Szubotícán élő színészek a 19-iki művész-estén megjelenni a közönséget. Deák Kornél az östehetségű, jóízű komikus a »Bodri« és a »Modern házasság« című kulisszarengető bohózatokban, Garay Béla és Deutsch Janka, Török Rezső pompás kis paraczttréfájában, a »Testamentomban« fogják állandó derűtségben tartani a közönséget. Arkadj Averbcsenkónak, a mély orosz humoristának szellemes tréfájában, az »Öngyilkos«-ban Szabó Marci és Köhalmi Pál, Zagon István bájos kis párjelenetében Pleszkovics Szilárdka és Garay Béla fogják tehetségüknek emberábrázoló készségüknek újabb bizonyítékát nyújtani. Földszagu, ösereji hangulat árad ki Török Rezső kis magyar operettjéből, a »Nincs énnekem párom«-ból és a idillikus kis darabban B. Török Mancinak lesz néhány szívhez szóló könnyes szava, Köhalmi Pálnak egy-két vad, férfias gesztusa. Utolsónak, de nem utolsón említjük meg a két magánszámot: Pleszkovics Szilárdka Kagagó áriáját a Denevér című operettből és Deák Kornél kupléit, mert e két szám elé tekint talán legnagyobb érdeklődéssel a közönség. A gazdag programot tekintve, minden előfeltétele megvan egy jólsikerült hangulatos estének. Jegyek elővételben a Malagurszki-utrikban kaphatók.

FILM

Nagy Kató-film a Lifka-moziban „Az égő hajó” bemutatója

Nagy Kató filmjeit mindig fokozott érdeklődéssel fogadja a szuboticei közönség, amely örömmel látja ennek az innen indult tehetséges fiatal színésznőnek művészi karrierjét. Nagy Kató művészi fejlődését azonban nem kísérhetjük pontosan figyelemmel, mert amíg egy későbbi filmjét, a »Sandgräfin«-t Szubotícán már hónapokkal ezelőtt lejátsozták, addig csak most kerül sor időrendben második filmjének, »Az égő hajó«-nak szuboticei bemutatójára. Ez bizonyos zökkenőket idéz elő akkor, ha fejlődésének vonalát akarjuk megállapítani, amely bizonyára felfelé vezet.

»Az égő hajó«-ban Nagy Kató már a női vezetőszerepet játsozza és nem a művésznő tehet róla, ha ebben a szerepben nem tud teljesen érvényesülni. Nagy Kató feltétlenül a gamines csitri szerepekre van predesztinálva egész megjelenésével, temperamentumával és gazdag kedélyével, ebben a filmben azonban az egyéniségéhez viszonyítva tulajdonképpen komoly és meglehetősen lélek nélküli lány-szerepet bízta rá, amelyből minden lehetőséget kihoz, de még így sem közelíti meg a testére szabott mulatságos csitri-szerepekben aratott sikereit. Rendezői azóta bizonyára észrevették már ezt a tévedést és Nagy Kató újabb filmjeiben már ismét saját szerepkörében mozog és nem téved idegen területre. Hogy ezen az idegen terepén is friss, eredeti, ötletes és kifejező

tud lenni, az legjobb bizonyítéka tehetségének, amelyet már többször örömmel regisztráltunk. Különösen a szemelvényben van sok élet és egész bájos egyénisége elűt a sablonos, egymást utánzó filmszínésznők megszokott egyformaságától.

A filmet a művésznő férje, Constantin J. David rendezte. »Az égő hajó« azonban nem mutat különösebb kvalitásokat. A rendezésben nincs semmi figyelemreméltó, a film sűjete pedig a gyöngébbek sorába tartozik. Ventatott és eseménytelen mese, amely csak az utolsó felvonásokban nyer némi élénkséget a hajó égésének jeleneteiben. De így is van néhány izlées, szép felvétel a filmben, amelynek fotográfálása jó és tiszta. Nagy Katón kívül Mary Kid és Eric Barclay játsozzák a nagyobb szerepeket és néhány epizódfigura is figyelemreméltó.

Az új film egy burleszkkel együtt csűtörtörtől kezdve kerül színre a Lifka-kert moziban, ahová Nagy Kató tehetsége bizonyára nagy közönséget fog ismét vonzani.

(L. I.)

A fehér pók titka

Mária Paudler a főszereplője ennek az izgalmasan érdekes filmnek, amelyben gyorsan pergő események váltakoznak kedves, vidám jelenetekkel. Páris előkelő köréit egy ismeretlen tolvajról tartja felelemben. Rablásai színhelyén egy »fehér pók« aláírású papírlapot hagy maga után. A betörő azonban szimpatikus, mert humánus célok vezérlik: csak gazdag emberektől lop és a pénzt a szegényeknek adja. Sok lélegzetelállító kaland után egy fiatalember, aki szerelmes a tolvajnöbe, megfejtja a titkot és feleségül veszi a betörőnt, Páris remét. Mária Paudler kettős szerepet játsozik a »Fehér pók titkában«, ikertestvérét is ő személyesíti meg sok pajzán humorral és ötlettel.

A filmet a Városi Mozi mutatja be csűtörtörtől kezdve.

KINTORNA

— No, megvagy végre, te nótórius házasságzedelgő!

— Hát csak vigyen gyorsan befelé, detektív ur, mert épen három menyasszonyjelöltem van a sarkamban.

*

Az ifju költő érdeklődik a szerkesztőségben:

— Kérem szerkesztő ur, milyen sikerre volt a versemnek, amely a mellékletben jelent meg?

— Három nyilatkozatot kaptunk. Három ember, akit úgy hívnak mint Önt, hevesen tiltakozik, hogy nem azonos a vers szerzőjével.

*

A kávéházban két férfi beszélget. Mindkettő nő. A rendezésről van szó, az ebédéről, a szalonról, a hálószobáról. A legpraktikusabb butordarabokat vitatják. Megszólal az egyik:

— A toalettasztal mégis csak a legjobban bevált butordarab, azért igazán nem sajnálom a pénzt, amit kiadtam.

— Miért? — kérdi kíváncsian a másik.

— Mert a toalettasztal előtt mindig hallgat a feleségem.

— Hogy-hogy?

— Ilyenkor ugyanis a szája »renoválás« miatt zárva van.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A béke és a közeledés politikája

Írta: Dr. MARKOVICS LÁZÁR
országgyűlési képviselő, volt miniszter

A Budapesten megjelenő Jugoszláv közgazdasági értesítőben, amely a jugoszláv konzulátus közlönye, jelent meg az alábbi cikk:

Két év óta hallatszanak komoly hangok a jugoszláv és magyar közvéleményben egy új politika hasznosságáról, amely a két állam egymáshoz való közeledéséhez vezetne, anélkül, hogy mindkét oldalról újabb aggodalmat vagy az általános béke munkájának megzavarását jelentené. Ennek a nézetnek alapot nyújt mindkét államnak helyesen felfogott gazdasági érdeke, amely a földrajzi fekvésen, a két nemzet hasonlósága mentálisán és más hasonló faktorokon felépítve a közeledés gondolatát szolgálja. Minden állam külpolitikáját elsősorban a tiszta nemzeti momentumok irányítják, nagyon gyakran pszichológiai vagy érzelmi okok alapján, ezzel szemben az objektív felfogás számol az állam reális érdekeivel; minden állam külpolitikája ugyanis összefügg az állami biztonsággal és függetlenségével, azzal a kívánsággal, hogy a szomszédos és egyéb államokkal barátságos és jó viszonyban legyen, ami által lehetővé lesz a gazdasági és kulturális javak kicserélése a két állam között.

A jó külpolitikának hátterében ott van a jól megfontolt gazdasági politika. Akármilyen közel álljon is egyik nemzet a másikhoz, — a tiszta platói barátság két nemzet között mindig gyengébb, mint az a barátság, amely a szolid gazdasági és kereskedelmi összeköttetésekben alapszik és amely a két nemzetet a közvetlen érintkezés alapján hozza egymással, bizalmat, tiszteletet és barátságot teremt.

Politikai felfogás szerint a mi királyságunk és Magyarország viszonya meglehetősen komplikált, komplikálttá teszik történelmi momentumok, a balkáni és közép-európai probléma, — és más faktorok és érdekek — amelyeket figyelembe kell venni. E tekintetben ki kell emelnem azt az általánosan ismert tényt, hogy a bizalom a két nemzet között meglehetősen helyreállott és mondhatni, — amennyiben tekintetbe vesszük az általános hangulatot és közvéleményt — mindkét államban sokkal kedvezőbb, jobb manapság, mint volt azelőtt. Mindkét államban mindinkább kezd érvényre jutni a közös kapcsolatok újabb értékelése és annak tanulmányozása, hogy lehetséges-e ezeket a viszonyokat jóval barátságosabb alapon rendezni, minthé eddig volt. Ez az óhaj tette szükségessé, hogy véglegesen likvidáljanak számos konkrét kérdést, amelyek gyakorlatilag megakadályozták mindkét részről a kedvezőbb hangulat kialakulását. Mindkét államban érvényre jut az a felfogás, hogy a béke szükséges és minden nemzet békében tudja legjobban megvédeni érdekeit.

Az agresszív nemzetek száma manapság nagyon kevés és ma minden állam indignációval utasítja vissza azt az állítást, mintha agresszív politikát folytatna. Napjainkban már általános szerződéses kötetnek a háború ellen és egyezményeket készítenek elő a háborúnak, a gyakorlati politika köréből való kizárására. Természetes, hogy ilyen atmoszférában mindinkább kikristályosodott — az SHS. Királyság és Magyarország

közötti viszonyt illetőleg — a béke politikájának mint egyedüli és hasznos politikájának a felismerése.

Ha nem vesszük tekintetbe ezeket a tiszta politikai momentumokat, hanem csupán a nagyszámu gazdasági és kereskedelmi érintkezési pontokat nézzük — amelyek minket is és a magyarokat is közös politikai együttműködésre, a javak minél intenzívebb kicserélésére és minél szilárdabb és bensőségesebb kereskedelmi, közlekedési és kulturális összeköttetések létesítésére utalnak — azonnal világos képet nyerünk egy ilyen gazdasági és kereskedelmi politika hasznosságáról és az ilyen összeköttetéseknek köztünk és a magyarok között való általános politikának kikerülhetetlen hatásáról. Aki ismeri Magyarországot és volt alkalma tanulmányozni Budapesten az állami struktúrát és Magyarország egész állami mechanizmusát különböző vonatkozásban, annak csodálnia kell azt az eredményt, amelyet a magyarok az állami tevékenység terén különböző irányokban elértek. Itt nagyon sokat tanulhatunk, mert az a szívósság és kitartás, amelyet a magyar nemzet ideáljainak és céljainak megvalósításánál

mutatott, meg van a mi nemzetünkben is, amelynek tanujelét adta a közelmúltban. Ilyen körülmények között fejlődhetnek viszonyaink a jövőben a közeledés, kiegyenlítés és kölcsönös segítség alapján, tekintetbe véve mindkét nemzetnek legitím érdekeit, és törekedve a kölcsönös megismerésre. A legjobb út erre a gazdasági és közlekedési kapcsolatban, a kulturális javak kicserélésében és minden nemzet általános kulturális és politikai értékességének helyes megismerésében mutatkozik.

Tudom, hogy nagyon sok akadályt kell elhárítanunk, hogy a fentieket elérjük. Ha a cél jogos, helyes és hasznos, másrészt, ha egy ilyen cél megvalósítására az objektív feltételek megvannak, akkor semmi sem lesz hiábavaló. Felfogásom szerint köztünk és Magyarországon között a közeledés — azon az úton haladva, amelyet megjelöltünk — elfogja segíteni a béke eszméjének és közép-európai viszonyoknak végleges stabilizációját. Nálunk és Magyarországon is mindig lesznek nagyszámban politikuskok és más megértő emberek, akik felfogják, megértik és támogatják ezt a politikát.

A jugoszláv komló világgiazi hirnevének megalapítását várják a noviszadi nemzetközi kongresszustól

Mattis Milorad a vajdasági szövetség igazgatója, a noviszadi európai komlókongresszussal kapcsolatosan, a kongresszus jelentőségéről munkatársunknak ezeket mondta:

— A jugoszláv komló a külföldön teljesen ismeretlen, mert a külföldi kereskedők a mi jöminőségű árunkat összehasonlítják rosszabb minőségű, más állambeli komlóval és nem jugoszláv komlóként, hanem más néven hozzák forgalomba. Éppen ezért odairányult főtörekvésünk, hogy a múlt évben szeptember

nyolcadikán Csehszlovákiában megtartott közép-európai kongresszuson kivijuk, hogy az idei kongresszust Jugoszláviában tartsák meg és a külföldi termelőknek és kereskedőknek ezáltal módjuk legyen, most a szüret előtt, a helyszínen személyesen meggyőződni arról, hogy a jugoszláv komló minősége jó és mindenképpen versenyképes. Reméljük, hogy a noviszadi kongresszus után, a jugoszláv komlónak, a nemzetközi piacokon az eddigmél sokkal nagyobb keletje lesz.

Hogyan kell megfellebbezni a forgalmi adó kivetését?

Írta: Blagojević Bozsidar ügyvéd

A forgalmi adó, mint ismeretes, a gazdasági élet majdnem minden ágára kiterjed. A forgalmi adót, amely egy százalékos tesz ki, a bruttó forgalom után kell fizetni, tekintet nélkül arra, hogy az illetőnek vannak-e üzletfenn tartási költségei, vagy van-e az eladott áru után haszna vagy nincs.

Ma már mindenki tudja, hogy forgalmi adóköteles-e vagy sem, azonban a forgalmi adó adminisztrációs része nem komplikált. Sok formáság van, amelyek nem lényegesek ugyan, de amelyek be nem tartása igen súlyos anyagi következményekkel járhat. Az adófizetők sokszor e formalitások be nem tartása miatt elvesztik felebbezési jogukat és kénytelen kellelten beletörődnek az adó-kivető bizottság határozataiba, amely szabad becslés alapján jön létre.

Könnyebb áttekintés és megértés végett utalnom kell arra, hogy a forgalmi adó törvény értelmében három féle adófizető van.

1. Adófizetők, akik a forgalmi adó-

lékelni. A felebbezés benyújtása a következő határidő alatt eszközölendő:

1. Azok az adófizetők, akik forgalmi adókönyvet tartoznak vezetni, az adó-kivető bizottság határozatának átvételétől számított tizenöt nap alatt.

2. Azok, akik pauszálban fizetik a forgalmi adót, tizenöt nap alatt felebbezhetnek, attól a naptól számítva, amikor a közszemlére helyezett adó-kivetéseket bevonták a városi adóhivatalból.

Az adó törvény legszigorúbb rendelkezése kétségtelenül az, amely megvonja a felebbezési jogát. Ezeket az eseteket a törvény külön felelme. A felebbezési jog megvonása a legsúlyosabban érinti azokat, akiknek a törvény értelmében adókönyvet kellene vezetniük és ezt elmulasztották vagy olyan bejelentést nyújtottak be a pénzügyi hatóságoknak, amelyek adatai tévesek vagy hamisak.

Ilyen esetekben az adó-kivető bizottságok szabad becslés és saját meggyőződés szerint vetik ki a forgalmi adót.

A pauszálban fizetők elvesztik felebbezési jogukat, ha a »prijavát« egyáltalán nem nyújtják be a pénzügyigazgatósághoz, vagy ha a prijavát a határidő után nyújtották be.

A pénzügyigazgatóság minden év elején fel szokta hívni az érdekelteket, hogy a prijavát harminc napon belül terjesszék be. Ezt a felhívást a lapok is leközlök és erre különösen figyelniük kell az érdekelteknek, mert, mint látható, súlyos anyagi következményekkel járhat az adatok benyújtásának elmulasztása.

A felebbezések megszerkesztésénél figyelni kell, hogy annak alaki és tárgyi része van. A felebbezés alaki körülményei:

1. Ha a bizottság nem volt kellő számban képviselve. Elnökön kívül még legalább két tagnak és az állami előadónak kell jelenlenni;

2. ha az adófizetőnek nem teszik lehetővé, hogy érdekeit kellően képviselje, a bizonyítékokat benyújtsa és védekezését megindokolja;

3. ha az adójavaslatok a pauszál fizetőről nem voltak közszemlére helyezve a városi adóhivatalnál;

4. ha a prijavát a bizottság valótlanul tartja és az adófizető nem kapott hivatalos írásbeli idézést a tárgyalásra azzal, hogy bizonyítékait is hozza magával;

5. ha az adófizetőt a tárgyalás napjáról nem értesítették;

6. ha a bizottság szabadbecslése nincs kellően megindokolva;

7. ha az adóalapbecslésnél nem vették figyelembe az előbbi adó-év forgalmát.

A tárgyi része a felebbezésnek az adó összegének megállapítása körül forog. Ilyen esetek például:

1. Ha nem veszik figyelembe a külfölddel, vagy az állammal bonyolított forgalmat, a jövedelmi adóösszegeket, a hitelforgalmat, áruromlást, stb.;

2. ha az adót olyan forgalom után vetik ki, amely nem forgalmi adóköteles;

3. ha olyan árakat állapít meg a bizottság alapul, amelyek nem felelnek meg a piaci áraknak;

4. ha a bizottság hibás vagy kigondolt adatok alapján ítéli meg a forgalom nagyságáról és az eladott áru értékéről.

A felebbezéseket az adó-kivető bizottság határozatai ellen kellő időben kell benyújtani, alaposan és világosan megindokolni és hiteltérdeklő adatokkal alátámasztani.

Megjegyzendő még, hogy az adóvezérgazgatóság határozata ellen végső fokon a beogradi közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotical Lloyd közleményel
Rovatvezető: dr. Pavlovics Milos titkár

Felhívjuk a Lloyd és a Felsőbácskai Gyárosok Szövetsége tagjainak figyelmét, hogy összes közérdekű és őket érdeklő közleményeinket ebben a rovatban tesszük közzé.

*

Kereskedelmi utazók vasuti igazolványai. A Vasuti Díjzabás I. részének 20. szakasza szerint utópodgyászknak tekintendők a mintagyűjtemények is, amelyeket a kereskedelmi utazók kereskedelmi érdekekből magukkal visznek és amelyeket már a csomagolás néme szerint mint ilyeneket meg lehet különböztetni.

Előfordultak azonban esetek, hogy egyesek minták címén eladásra szánt árut adtak fel szállításra s ily módon kikerülték az expressz-küldemények utáni fuvardíj fizetését.

Hogy a jövőre nézve ilyen visszaélések elő ne fordulhassanak, a vasuti vezérigazgatóság 47.898/1928. számú rendelete alapján a vasutigaratóságok elrendelték az állomásoknak, hogy folyó évi szeptember hó elsejétől kezdődően a mintagyűjteményeknek podgyászként való felvételénél követelják a feladóktól a következő adatokat tartalmazó igazolványok felmutatását:

1. a kereskedelmi utazó arcképe;
2. a kereskedelmi utazó vezető- és keresztnéve;
3. a cég neve és székhelye;
4. a kereskedelmi utazó aláírása;
5. a cég pecsétje és aláírása, valamint;
6. a kereskedelmi kamara pecsétje és aláírása.

Szállítások Lengyelországba. A kereskedelmi minisztérium sürgős leirathat kéri a kereskedőket és gyárosokat, akiknek a folyó évben szállításaik vannak Lengyelország részére, hogy azokat haladéktalanul jelentsék be. A bejelentésekben az áru s annak mennyisége pontosan megjelölendő. Kérjük a t. tagurakat, hogy bejelentéseiket mielőbb juttassák el a »Lloyd« titkári hivatalához.

Huskivétel Svájcba. Bázeli konzulátusunk értesítése szerint a svájci Szövetség-tanács a husnak Svájcba való bevitelére tárgyában a következő rendeletet adta ki: «1. A huskudemények és husküzemé-nyekhez az exportáló ország központi állategészségügyi hatóságai által kiállított bizonylat mellékelendő, amely tanúsítja, hogy a Svájcba való kivitelre szánt kolbászhoz nem használtak fel fagyasztott huszt. 2. Szózt disznóhús nagydarabokban és szózt marhahús nem importálható Svájcba. 3. A konzervált huszt tartalmazó dobozoknak jól olvasható felirással kell ellátva lenniük. Ezen felírásnak magában kell foglalnia: a) a tartalom megjelölését; b) a gyártást vagy készítés időpontját és; c) a gyáros vagy eladó megjelölését, védjegyét.»

Aromelkedés a gabonaneműekben Hollandiában. Rotterdami konzulátusunk közlése szerint az utóbbi napokban Hollandiában igen jelentékeny aromelkedés van gabonaneműekben és különösen a tengerinél. Minthogy Hollandiában a jugoszláv tengerit nagyon értékelik, nevezett konzulátus külön is felhívja erre az érdekelt kereskedői körök figyelmét az-azal, hogy nekik minden tekintetben rendelkezésükre áll.

A soluni III. nemzetközi mintavásár. Mint már jelentettük, ezt a vásárt folyó évi szeptember 16-tól 30-ig tartják meg. Kereskedelmi minisztériumunk Görögországba való kivitelünk állandó emelkedésére való tekintettel, a kelettel való kereskedelmi kapcsolatok erősítése s külföldi kereskedelmünk előmozdítása érdekében elhatározta, hogy azon hivatalosan vesz részt s ezen célra 120.000 dinárt irányzott elő, amely összeg a jugoszláv pavilon, az áruehelyezés, a reklám, sít, költségeinek fedezésére szolgál. Minthogy a mi gazdasági köreink részéről kiállítandó tárgyak külön jugoszláv pavilonban lesznek elhelyezve, a kiállítóknak a kiállítási terület tekintetében nem lesz semmi kiadásuk. A kereskedelmi minisztérium éppen ezért reméli, hogy gyáro-

sainknak lehetővé tesszik, hogy gyártmányaikat ezen a vásáron minél nagyobb számban kiállíthassák, főleg természetesen azokat, amelyek a Görögországba és a vele szomszédos államokba való kivitel szempontjából tekintetbe jönnek. A kiállításra szánt tárgyak a soluni SHS Kereskedelmi és Iparkamara címére (Rue-Comninon, 4. sz.) küldendők legkésőbb f. é. szeptember 10-ig. A kiállítandó tárgyak vasuti fuvardíját a kiállító tartoznak viselni, míg — mint említettük — a többi összes kiállítási költségek az állam terhére esnek. A kiállításra szánt tárgyakkal együtt a kiállítóra vonatkozó részletes adatok és a kiállítandó tárgyak árai is közlendők, hogy az érdeklődőket megfelelően informálni lehessen. Felhívjuk kereskedőink és gyárosaink figyelmét arra, hogy ezen vásáron nagy részvétel várható a levantei országok kereskedői részéről, akik az utóbbi időben mind na-

gyobb érdeklődést tanúsítanak országunk termékei és gyártmányai iránt. Kérjük az ezen vásáron résztvevni óhajtó t. tagurakat, hogy ebbeli szándékukat a »Lloyd« titkári hivatalának is bejelenteni sziveskedjenek annak megjelölésével, hogy mily gyártmányokat kívánnak kiállítani.

A prágai mintavásár. A prágai mintavásárt folyó évi szeptember 25-től október 2-ig tartják meg. Az ezen vásáron résztvevők a visszautazáskor 50%-os menetjegyedvéményben részesülnek a jugoszláv vasuti vonalakon. Ez a menetjegyedvémény csak az esetben érvényes, ha az odautazás szeptember 20-adika és október 30-adika közt, a visszautazás pedig szeptember 26-adika és október hó 6-adika közt történik s a Simplon-Orient-Expressz kivételével az összes vonatokra vonatkozik. A kiállításra szánt tárgyakra nézve a Díjzabás II. részének B—XIII. fejezetében foglalt kedvezmény irányadó.

Egyéb vásárok. Reichenbergben a nemzetközi mintavásárt folyó hó 18-tól 24-ig, Lembergben a VIII. keleti nagyvásárt folyó évi szeptember 2-től 12-ig és Bécsben az őszi nagyvásárt folyó évi szeptember 2-től 9-ig tartják meg.

Nyolcszázlejes fontkurzuson akarja a Banca Nacionala stabilizálni a lejt

A Banca Nacionala igazgatóságának fontos ülése

Bukarestből jelentik: A Banca Nacionala igazgatósága rendkívüli fontosságú ülést tartott Burileanu bankormányzó elnöksége alatt. Az ülésen a Nemzeti Bank összes igazgatói résztvettek. Az ülés mindenképp a 12 millió dolláros olasz kölcsön technikai lebonyolításával és feltételeivel foglalkozott. Ezután a lei stabilizálásának kérdése került megvitásra. Elhatározta a Nemzeti Bank, hogy a lei kurzusát egyelőre semmilyen mesterséges intézkedéssel nem befolyásolja és hagyják, hogy a lei árfolyama a 800 lejes fontkurzust érje el. Ez a kurzus felel meg a lei belső vásárló erejének és világszertei értékének és ez az az árfolyam, amelyen a stabilizáció a legelőnyösebb körülmények és előfeltételek mellett megvalósítható.

Amennyiben a lei árfolyama a 800

lejes fontkurzusnak megfelelő nívón alul kerülne, úgy elhatározta a Nemzeti Bank vezetősége, hogy piacra dobja devizatartalékait, hogy a fenti értéknívót biztosítsa. Kimondták, hogy a devizatartalék alap növelése céljából angol fontot fognak vásárolni 795—800 lejes árfolyamon.

A 800 lejes fontkurzus körülbelül 3.15-ös zürichi jegyzésnek felel meg, a mely egy ponttal kevesebb, mint a román valuta mai zürichi értékelése. A lei stabilizálása tehát semmilyen értékelődést nem fog előidézni a leitulajdonosok számára. Valószínűleg a Banca Nacionala mai határozatainak tudható be az is, hogy a bukaresti bankok ma egyáltalán nem adtak el devizát és az árfolyamok szilárdulására számítva nem kötnek üzletet.

Tartózkodó a gabonapiac

A kukorica terméskilátásai megjavultak

Beogradból jelentik: A cséplést már az egész országban befejezték és az eredmények megfelelnek a rekordterméshez fűzött várakozásnak. Még az olyan vidékeken is nagyon jó volt a termés, ahol különben az éghajlati viszonyok nem nagyon kedvezőek a gabonatermesre. A buza sulya, sehohsem kevesebb 79 kilónál. Vannak azonban 83 és fél kiló sulyu buzá is, de a belső összetétel tekintetében a buza nem kifogástalan. A bácskai és a tiszai buza-fajták még a legjobbak ebben a tekintetben, a szlavóniai és a horvátországi buza-fajták sikértartalma azonban nagyon gyenge. Alapjában véve a buza sikértartalma teljesen csak szeptember hónapban bontakozik ki. Nagy szárazság ellenére a buzáknak még egy jó ideig fekiüdnie kell és csak aztán lehet valószínűsíteni a sikértartalmat pontosan megállapítani.

Érdekes, hogy a piacra eddig még nagyon kevés áru került és ebben a tekintetben ugyanaz a helyzet, amilyen volt három esztendővel ezelőtt, amikor nagyon kevés buza volt az országban.

Az utóbbi napokban a nemzetközi piacokon jelentkező lanyhaság sem csapta ki az árut, bár ma már sokkal magasabb árat fizetnek a búzáért, mint nyolc nappal ezelőtt. Ez a jelenség azonban nemcsak Jugoszláviában, hanem majdnem minden gabonatermő államban mutatkozik. A termelők visszatartó ten-

denciájának tulajdonképpen az a célja, hogy előbb bevériják, hogy miképpen alakul a kukoricatermés.

Az utóbbi napokban több helyen volt eső, azonban ez sok helyen már nem sokat használt a kukoricának.

A bácskai buza ára 245 és 250 dinár között változott vasutállomásról számítva, a tiszai buza ezzel szemben, hajóba rakva, 252.50 din., a szerémségi áru 242.50—250 dinár között volt. A szerbiai buza 77—78 kiló sulyu sabáci hajórakással 238 dinár volt, a többi fajta buzáknak még nem nagyon jelentek meg a piacokon.

A kukoricapiac egyelőre még nagyon csendes. Régi áru már alig jelentkezik, az esedékes La Plata szállítások még mindig folyamatban vannak, azonban új üzleteket nem nagyon kötnek. A fogyasztók az esőzések következtében arra számítanak, hogy az árak vissza fognak menni és ezért a termelők egyelőre még várakozó állásponton helyezkedik. Meg kell állapítani, hogy a legutolsó esőzések igen erősen megjavították a kukorica kilátásait, mert most már rossz termésről nem lehet többé szó.

Ma már a kereskedői körökben közepe kukoricatermésről beszélnek, ami azt jelenti, hogy a helyi szük-séglet lefedése után lesz még a külföld részére is nagyobb export mennyiség.

Jack London

a nemrég elhunyt kiváló író páratlanul érdekes és izgató élettörténetét felesége írta meg. Jack London élettörténete változatoságban és nagyvonalúságban veteszkék bármely regényvel. Ára 85.—dinár és kapható a Minerva r. t. Szubotica könyvosztályában.

Jack London művei:

A tengeri farkas 56.—din.
A nagy ház kisasszonykaja 50.—
Az éneklő kutya 50.—
A beszélő kutya 40.—
Eden Martin I.—II. 92.—
Amikor az Isten kacag .. 32.—
Farkas fia 32.—
A mélység lakói 38.—
Kaland 44.—
A korhely és a tündér 34.—
Az óceán meséi 34.—
Tüzes napsugár 60.—

A lisztüzlet nagyon élénk,

vannak már nagyobb határidő kötések is, sőt már vannak prompt átvételek is. A malomipar kilátásai nem a legjobbak, mert kivitelre a nagy magyar konkurencia miatt nagyon kevés áru fog kerülni.

A nullás liszt ára 4.40—4.50 dinár között váltakozik, a többi minőségekben az árak még nem alakultak ki.

Jugoszlávia félelvi kivitele két és fél milliárd dinár

Olaszország az első, Magyarország a negyedik helyet foglalja el a jugoszláv külkereskedelemben

Jugoszlávia kivitele az 1928. év első felében 2.687.036.407 dinárt tesz ki 3.005.000.000 dinár helyett, amennyi a múlt év első felében volt.

Jugoszlávia az egyes országokba a következő értékű árut szállította:

	Din.	%
1. Olaszország	796,239.152	29.63
2. Ausztria	481,140.462	17.91
3. Németország	328,306.485	12.22
4. Magyarország	232,807.430	8.66
5. Csehszlovákia	190,867.237	7.10
6. Görögország	152,665.760	5.68
7. Svájc	109,391.240	4.07
8. Franciaország	88,925.341	3.31
9. Lengyelország	47,047.838	1.75
10. Anglia	46,279.048	1.72

Összesen: 2.437.700.000 92.05

Eszerint a tíz államba ment a kivitel 92.05%-a, míg az összes többi országokba 7.95%-ot szállítottak.

Az első helyet Olaszország foglalja el már 1924. év óta és azt lehetne mondani, hogy a kivitel Olaszországba állandóan emelkedik. Olaszországba leginkább feldolgozható faanyagot, tojást és élőállatokat szállítottak.

A második helyet Ausztria foglalja el és a kivitel itt is emelkedő tendenciát mutat. Ausztriába 38.000 darab élő sertést exportált Jugoszlávia 118 millió dinár értékben, ezenkívül igen sok vágott sertést. A sertés kivitel igen visszaesett a múlt évihez képest, amennyiben a múlt évben 150.000 sertést szállított ki Jugoszlávia Ausztriába.

Érdekes, hogy a Németországba való kivitel rohamosan emelkedett a múlt évben és így Németország a harmadik helyre került Magyarország helyett az ötödikről. Németországba főleg rezet, tojást, kenderet, komlót és nyersanyagot szállítottunk.

Magyarország negyedik helyen áll a jugoszláv kiviteli statisztikában. Leginkább faanyagot, vasrudakat, talpfát szállítottunk Magyarországra. A Csehszlovákiával való kereskedelem igen visszahanyatlott, aminek főképp az az oka, hogy még mindig nincs kereskedelmi szerződésünk. Csehszlovákia most az ötödik helyen van és leginkább élő sertéseket, amoniakot, vasat vásárolt Jugoszláviában. A kivitel Görögországba és Svájcba erősen hanyatlott, Franciaországba és Lengyelországba emelkedett. Anglia felé nem változott exportunk.

Hirek a nagyvilágból

Az olasz textilipar egy európai exportkartell ellen. Az angol ipari körök tanácsára cseh és osztrák textilgyárak képviselői tárgyalásokat kezdtek a produkció korlátozására vonatkozólag, miután a jelenlegi helyzet az exportot igen megnehezíti. A tárgyalások célja egy exportkartell létesítése, amely egységes árak és feltételek mellett látná el a külföldi piacokat. A kartell megvalósítása azonban mindaddig illuzórikus, míg ahhoz az olasz szövetség nem csatlakoznak. Az olasz gyapotipar lényegesen olcsóbban exportál, miután úgy a munkabérek, mint a szociális járulékok Olaszországban igen alacsonyak. Az olasz textilipar konkurrenciája a német, magyar és a balkáni piacokon jelenleg is sok gondot okoz a cseh és az osztrák iparnak. Rövid idővel ezelőtt konferenciára jöttek össze Triesztben az osztrák, cseh és az olasz textilgyárak képviselői, azonban a középeurópai kartell az olaszok ellenkezése folytán meghiúsult. Ezzel azután a középeurópai kartell egyelőre aktualitását veszítette és jelenleg az osztrák és a cseh textilgyárak csak egységes fizetési feltételek bevezetéséről tárgyalnak.

Német-angol megegyezés a vasiparban. A német és az angol vasipar képviselői jelenleg Németországban tárgyalásokat folytatnak a nemzetközi konkurrenciák kikapcsolása céljából. A tárgyalásokat az angol kormány kezdeményezte, miután angol felfogás szerint csak a nemzetközi megegyezés szünteti meg a vas- és acélipar krízisét. Az acélvámok bevezetését a kormány továbbra is feleslegesnek tartja, miután a nemzetközi piac helyzete ezzel lényegében nem javulna. Amennyiben a német-angol megegyezés sikerül, úgy az angol acélipar helyzetében jelentékeny javulás várható.

Szovjetországról rendezői a háboru előtti államadóságokat. Londoni jelentés szerint a szovjetkormány megbízást adott ottani képviselőinek, hogy angol hivatalos körökkel tárgyalásokat kezdjenek a háboru előtti adóságok visszafizetéséről. Az orosz kormány intézkedése nagy meglepetést keltett az angol pénzügyi világban.

Argentína a délamerikai államok vámuniójáért. Az argentinai pénzügyminiszter dr. Viktor Molina 1927. évi beszámolójában nagyjelentőségű nyilatkozatot tett a délamerikai államok vámuniója érdekében. A beszámoló erre vonatkozó része a következőképpen hangzik: „Azt állítják, hogy a szabadkereskedelem híve vagyok és az argentinai ipar a vámvédelem hiánya folytán tönkremegy. Sem az egyik, sem a másik állítás nem helyes. Én nem vagyok híve a védővámoknak, azonban ennek ellenére a hazai ipar élvez ilyeneket. Ellenkezőleg, sok iparág tulságos védővámokat élvez a fogyasztók kárára, a kiknek érdekeit védeni szintén az állam kötelessége. Hibás volna a protekcionizmussal egy vámháborúig jutni. Háboru után néhány állam lezárta határait a kereskedelem előtt, ez az intézkedés azonban csak kárt okozott. Legalább államunk és a szomszédországok közötti vámokat meg kell szüntetni. Szükséges olyan vámpolitikát folytatni, amely Chilét, Braziliát, Saragynat, Uruguayt és Bolíviát közelebb hozza és ezzel egy vámunió létesítése lehetségessé válik.

A Standard Oil Co. elnöke Európában. Newyorki jelentés szerint a Standard Oil Co. elnöke Walter Teagle Londonba utazott. Ez alkalommal a Shell Co. elnökével Detzding-el tárgyalásokat fog folytatni az orosz üzlet ügyében. Hír szerint a Shell Co. 700 millió dollárban állapította meg a kártérítési összeget, amelyet a volt oroszországi tulajdonosok követelhetnek. Ezt az összeget kellene az orosz kormánynak és a Standard Oil Co.-nak kártalanítás fejében megfizetni. Miután ez az összeg tulságosan magas, valószínűleg más alapon fogják a tárgyalásokat folytatni. Szó van arról is, hogy az orosz üzlet összegének 5 százalékát erre a célra tartalékolják és ebből fokozatosan elégítik ki a volt tulajdonosok igényeit. A londoni tárgyalások befejezése után a Standard Oil Co. elnöke Németországba utazik, ahol a festéktársattal megkezdett tárgyalásait fogja folytatni.

Törökország valutareformja. A török kormány megbízása folytán Vissering, a Holland Bank kormányzója előterjesztést tett a török pénzügyek reorganizációjára vonatkozólag. Hivatalos jelentés szerint a bankjegyforgalom Törökországban összesen 132 millió török font, úgyhogy egy-egy lakóra átlagosan 10 font esik. Ilyen körülmények között természetesen a fizetési eszközök hiánya, ami a gazdasági élet fejlődését akadályozza és különösen az elmúlt évben nagy károkat okozott. A helyzet változása, Vissering véleménye szerint, csak az esetben várható, ha megalakítják az egységes török jegybankot, amelynek létesítését hosszú idő óta tervezi a török kormány.

Anglia exporthitel nyújt az ipar számára. Az angol miniszterelnök bejelentette az alsóházban, hogy a kormány új törvénytervezetet nyújt be az exporthitel engedélyezése ügyében. Az új törvény jelentékenyen megkönnyíti a feltételeket, úgyhogy az ipar nagyobb mértékben veheti igénybe a kormány által nyújtott új hitelt. Ezzel egyidejűleg újraszervezik a hitelbiztosítást is olyan módon, hogy a jövőben kollektív biztosítást köthetnek az exportőrök ahelyett, hogy minden egyes tételt külön biztosítsanak. Az új rendelkezések életbelépése után a munkanélküliség enyhülését és az exportipar jobb foglalkoztatását reméli az angol kormány előzni.

Románia újra a német jegybank támogatását kéri a lei stabilizációjához. A nyugateurópai jegybankok vezetőinek tanácsára a román kormány újabb tárgyalásokat kezd német illetékes körökkel, hogy a lei stabilizációjához a Reichsbank támogatását is biztosítsa. A közeli napokban egy román bizottság érkezik Berlinbe, amely az ottani román követ vezetésével, a megszakított tárgyalásokat folytatni fogja.

500.000 munkás kizárása az angol pamutiparban. Londoni jelentés szerint a munkaadók szövetsége elhatározta 500.000 munkás kizárását, ami augusztus 11-én meg is történt. A kizárás oka bérharc, miután a hosszú idő óta folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre. A nemzeti érdekre való tekintettel valószínűleg

a kormány közvetítést kísérel meg a megegyezés érdekében. A vasúttársaságok és a szakszervezetek tárgyalásai ezzel szemben eredménnyel végződött. Eszerint a munkabéreket augusztus 13-ától kezdődőleg 2.5 százalékkal leszállítják. Ugyancsak csökkentik az összes alkalmazottak cégvezetők és igazgatók fizetését is hasonló mértékben. A megegyezés ideiglenes, egy évre szól.

Dohánymonopol bevezetését tervezik Görögországban. Görög kormánykörökben hosszabb idő óta a dohánymonopol bevezetéséről tanácskoztak, azonban ezideig minden praktikus eredmény nélkül. Legújabb athéni jelentés szerint ez a terv hirtelen a megvalósulás stádiumába jutott és a monopol bevezetése valószínűleg még ez évben megtörténik. Az eddigi tervek szerint a monopolot egy erre a célra alakítandó társaság veszi át, amely a gyárosokkal megegyezést fog létesíteni a gyárak átvétele ügyében. Hogy az állam milyen formában fogja a dohánymonopol anyagi előnyeit élvezni, még nincs elhatározva. Lehetséges, hogy az állam részesedést fog vállalni; amennyiben ez nem célszerű, úgy egy meghatározott bérösszeget fog a monopoltársaság fizetni.

Fuzió az angol gyapjúiparban. Londoni jelentés szerint néhány nagyobb gyapjuszövőgyár fuzióját készítik elő és az erre vonatkozó tárgyalások befejezés előtt állnak. A yorkshirei gyárak egy nagy konzernbe fognak tömörülni, amelynek alaptökéjét a résztvevő gyárak fogják jegyezni. A fuzió keresztülvételéhez bankok támogatását nem fogják igénybevenni, miután a gyapjúipar a kedvező konjunktura következtében rendelkezik a szükséges tőkével.

Emelkedik a német export és csökken a belföldi konjunktúra. Az „Institut für Konjunkturforschung” jelentése szerint a belföldi fogyasztás az utolsó hetekben tovább csökkent, ezzel szemben azonban az export jelentős fejlődést mutat. A német exportipar jelenleg 200.000—300.000 személlyel többlet foglalkoztat, mint a múlt év hasonló időszakában. A helyzet ennek ellenére is nehéz, miután a belföldi fogyasztás 5 százalékos esését csak az export 25 százalékos emelkedése tudja kompenzálni. Illetékes körök most azon fáradoznak, hogy az export fejlesztésével legalább a német ipar jelenlegi foglalkoztatását stabilizálják.

BELFÖLD

Az új költségvetés. Beogradból jelentik: Az 1929/30-as költségvetés kidolgozása már megkezdődött az egyes minisztériumokban. Amint értesülünk nagyon csekély azoknak a minisztériumoknak a száma, amelyek a költségvetést csökkentette volna. Valamennyi minisztérium többet kér. Van olyan minisztérium, amely háromszor többet kér, mint amennyivel az ezidei költségvetésben rendelkezett. Van olyan is, amely a tisztviselőlétszám felemelését követeli és nincsen egyetlen egy sem a minisztériumok között, amely azzal állna elő, hogy neki kevesebb tisztviselő kellene. Ami az egyes költségvetési tételeket illeti, azokban ismét vannak meglepetések, ezek a meglepetések onnan keletkeznek, hogy nincsenek zárszámadások, amelyekből maguk a minisztériumok pontos képet kapnának. A napokban már meg fognak kezdődni a pénzügyminisztériumban a költségvetési tárgyalások.

Magyarország a legnagyobb versenytársunk a gyümölcsexport terén. Novisadról jelentik: A jugoszláv gyümölcs-export az utóbbi időben erős fellendülésnek indult és jelentékeny tételét képezi a kiviteli mérlegnek. Ebben tekintetben legjobban a Vajdaság és főleg Noviszad és környéke van érdekelve. Most a vajdasági gyümölcsexport erős versenytársat kapott, mert a magyar kormány mindent megtett, hogy a magyar gyümölcskivitel elősegítése és ebben nagy segítségére van a magyar gyümölcsárak olcsósága. Az ország 54 részre lett beosztva, ezen területeken kizárólag elsőrendű gyümölcsfajta lehet

termelni. A magyar kormány a gyümölcskivitel számára mérsékelt fuvardíjszabást állapított meg és megfelelő mennyiségű, kizárólag e célra szolgáló gyümölcsvagont bocsájt a kivitel rendezésére és így a kivitel mísem hátráltatja. Minden nagyobb külföldi városban vásári felügyelőségek létesültek azzal a feladattal, hogy azok állandóan megfelelő helyzetjelentéseket küljenek és minden árváltozást azonnal jelentsenek. Ezáltal a kormány már elérte, hogy az Ausztriába és Németországba való gyümölcskivitel erősen fellendült. A bécsi piac el van árasztva magyar gyümölcsevel, kivéve körtékkel és almákkal, amelyek csak kismennyiségben jutottak el Bécsbe. Ez az új verseny súlyos megpróbáltatás elé állítja a jugoszláv gyümölcskivitel, amely eddig a bécsi piacon tekintélyes pozíciót foglalt el. A földmivélsügyi kormány most arra törekszik, hogy a gyümölcsfajta minőségének emelésével, a versenyt megkönnyítse.

Az új adóreform. Beogradból jelentik: Korosec Antun miniszterelnök a kormánydeklarációban bejelentette, hogy a kormány megkezdi az előkészületeket egy új adóreform kidolgozására. A kormány az egyik legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a kataszteri tiszta jövedelem megállapítására egy 16 tagu bizottságot fognak kiküldeni, amelynek az lesz a feladata, hogy a kataszteri tiszta jövedelmet országgrészenként állapítsa meg.

A svájci tőkés aranyban követelik Szerbia háboru előtti kötelezvényeinek a kifizetését. Beogradból jelentik: A svájci lapok azt írják, hogy az ottani tőkés a napokban a genfi bíróságnál a jugoszláv állam ellen panaszt emeltek. A svájci tőkésnek még háboru előtti szerb kötelezvények vannak a birtokukban és ezeknek a kötvényeknek aranyban való kifizetését követelik. A jugoszláv kormányt már értesítették arról, hogy a bírósági tárgyalást augusztus 31-ikén fogják megtartani és felszólították arra, hogy a Jugoszlávia küldje ki erre a tárgyalásra a képviselőjét. A pénzügyminisztériumban ezzel szemben kijelentették, hogy még semmiféle értesítést nem kapott a jugoszláv kormány a panaszok beterjesztéséről és ezért a kormány még nem is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Jugoszlávia részről még azt is hangsúlyozzák, hogy a svájci tőkésnek ezt a panaszát nem kell nagyon komolyan venni, mert ez a kérdés már amúgy is a hágai bíróság előtt fekszik, amely december elsején fog majd ebben a kérdésben nyilatkozni, mert már Franciaország tőkésai a kötelezvények kérdésében kikérték a hágai bíróság döntést és így ez a döntés mértékadó lesz majd a genfi bíróság ítélkezésében, amely a tárgyalásait, amúgy is kénytelen lesz elhalasztani.

Olasz bank Zagrebben. Beogradból jelentik: Zagrebi lapok arról adnak hírt, hogy a nettunói konvenciók elfogadása után az olasz bankok nagyobb munkásságot akarnak Jugoszláviában kifejteni. A hazai pénzügyi körök a legnagyobb bizalmatlansággal nézik az olasz bankoknak a jugoszláviai próbálkozásait és bizonyára, ha a politikai viszonyok egy kissé tisztábbak lesznek, igen éles kampány fog megindulni az olasz bankok jugoszláviai terjeszkedése ellen.

A vajdasági komlótermelők az állami statisztikai hivatal ellen. Beogradból jelentik: Az állami statisztikai hivatalok elleni panaszok már olyan régiök, hogy azokkal már felesleges is foglalkozni. A kereskedők, iparosok, diplomáták, a gazdák valamennyien megegyeztek abban, hogy azok a statisztikai adatok, amelyeket az állami statisztikai hivatalok adnak, annyira pontatlanok, hogy ezen a visszá állapotban azonnal segíteni kellene. A földmivélsügyi minisztériumban megtartott mezőgazdasági kongresszus résztvevői épen a napokban követelték az állami statisztikai szolgálat átszervezését és a nemrégiben a vojvodinai komlótermelő szövetség is nagyon éleshangú rezolúcióban követelte az állami statisztikai szolgálat átszervezését. A komlótermelők a beadványukban rámutattak arra, hogy az állami statisztikai szolgálat hiányossága miatt nem lehet Jugoszláviában megállapítani, hogy mekkora a komlóval bevett terület nagysága. Azonkívül arra is rámutatnak, hogy már az adózás miatt sem merik a komlótermelők a pontos kimutatásokat a statisztikai hivatalok rendelkezésére bocsátani. A vajdasági komlótermelőknek ezzel a beadványával a napokban foglalkozott a földmivélsügyi minisztérium agrárpolitikai ügyosztálya, amely megállapította, hogy a vajdasági komlótermelők panaszai teljesen indokoltak és a minisztérium agrárpolitikai osztálya mindenben helyeselte a komlótermelők panaszait. Ezzel szemben a minisztérium statisztikai ügyosztálya arra az álláspontra helyezkedett, hogy a minisztérium statisztikai adatai teljesen tudományos alapon vannak kidolgozva és bár már egyesek 1925-ben követelték ilyen statisztikai revíziót és már akkor is megállapítást nyert, hogy ezek az adatok teljesen pontosak és a valóságnak mindenben megfelelnek. A minisztérium statisztikai osztálya különben is csak a római nemzetközi agrár-intézet kritikáját hajlandó magára nézve kötelezőnek elfogadni. Ezzel szemben tény, hogy a jugoszláv statisztikai szolgálat tényleg nagyon hiányos. A multheti eszések után a földmivélsügyi minisztérium még mindig nem tartotta szükségesnek kimutatni, hogy a kukoricatermést az esőzés milyen arányban javította meg. Pedig ez volna a minisztérium statisztikai osztályának a legfőbb kötelessége.

Nem lesznek piaci szilvabizottságok. Beogradból jelentik: A jugoszláv exportörök egyesülete, amint azt már a *Bácsme gyei Napló* megírta, a kereskedelemügyi minisztériumnál több ízben lépéseket tett arra vonatkozólag, hogy a piaci szilva bizottságoknak megalakításra bocsássa rendelkezésre a szükséges háromszázötven ezer dinárt. Ez az összeg tudvalevően nem szerepel az idei költségvetésben, bár a minisztérium ezelőtt mindig beállította. Ha a minisztérium nem alakítja meg ezeket a bizottságokat, ez nagyon hátrányosan fogja a kivitt befolyásolni, mert a külföld ismét bizalmatlan lesz a jugoszláv szilvaszállításokkal szemben.

Állami ellenőrzés alá kerül a bolgár mezőgazdasági termékek exportja. A bolgár mezőgazdasági minisztérium legújabb rendelete szerint a gyümölcs, főzélék és a bor exportját állami ellenőrzés alá helyezik, hogy ezzel megakadályozzák rossz minőségű áruk kivitelét. A rendelkezés az exportörök kívánságára történt, hogy a bolgár exporteltek jó hírűvé megvédjék, miután a múlt évben igen sok másodrendű áru került Bulgáriából kivitelre.

A vajdaság és a jövedelmi adó revíziója. Noviszadról jelentik: A pénzügyi törvény 92-ik szakasza rendelkezést tartalmaz, amely szerint mindazok az adófizetők, akik bizonyítani tudják, hogy egyfelől 1919—1924-ig, másrészt 1925-től 1927-ig túlmagasra voltak megadóztatva, ez év június végéig jogosítva voltak a pénzügyminisztérium utján, a jövedelmi, vagyon és hadinyereségadó revízióját kérni. Az 1928/1929-ik pénzügyi törvény ezen rendelkezését nagy örömmel fogadták a Vajdaságban, miután itt még olyan adókat szednek be, amelyeket a magyar törvények alapján vetettek ki és így aránytalan módon tulterhelik a vajdasági adózókat. Ugy a tartományi, mint a kerületi pénzügyigazgatóságoknál felhalmozódtak ilyen kérvények, amelyeket az igazgatóságoknak kellőleg fel kell szerelniük és csak akkor terjeszthetik a pénzügyminiszter elé.

Most azonban kiderült, hogy a pénzügyigazgatóságoknál kevés a munkaerő és így ez a munka nagyon lassan haladt előre. A városi és községi hatóságok ettől függetlenül továbbra is beszedik a magas adókat, sőt majdnem kivétel nélkül végrehajtást is vezetnek a felek ellen. Ez a rendelkezés ellenkezik a 92-ik szakasszal, melynek intenciója az, hogy a tulajdonosok revízió alá vehetők. A 92-ik szakasz kimondja, hogy a revíziót kérő felek ilyen kérvénye illetékmentes, ennek ellenére több pénzügyi hatóság ma-

gas illetékeket ró ki ezekre a kérvényekre. Ez a körülmény szintén késleltette a kérvények gyors elintézését. Sérelemes továbbá, hogy a kérvények előírt formáságok és sablon szerint készülnek, amelyeket olyanok készítenek, akik nem ismerik a törvénynek rendelkezéseit. Könnyen megtörténhetik, hogy a kérvényeket szabálytalan és hiányos kiállítás miatt elutasítják. A vajdasági nemzetgyűlési képviselőket fel fogják kérni, hogy ezügyben érvényesítsék befolyásukat.

pai) félkorai goldingot. De még nagyobb jelentőségű sikert jelent az, hogy kísérleteim folytán bevált a mi öreg (bácskai) komlótkénk oltása épen a fentemlített goldinggal. Ennek az oltásnak lefolyása ugyan részletesen le van írva Ing. Vrbovsky ur (Petrovac) nemrég megjelent »A komló védelme« című könyvében, de a termelők érdekében e helyen is szükségesnek tartom rövidesen jellemezni a komlónemesítés óriási előnyeit.

Elsősorban is amint tapasztaltam a zold oltás által nemesített öreg tőkék mindjárt az oltás évében meglehetősen sokat teremnek. Kedvező évben 300—400 kg.-ot holdanként. Míg a következő években e súly három-négyszeresét. De sokkal fontosabb az, hogy nem bántják a betegségek, mint pl. a peronoszpóra és hogy minősége aránytalanul jobb, mint az öreg tőkék. A tobozok formája tojásdad, színe kékbejártó sötétzöld, lupulin tartalma nagy és illata kiváló. Mi sem bizonyítja jobban minőségét, minthogy a komlópiacra elért kurzusát az 1927 évben egy belföldi komló sem multa felül.

Érésí ideje rendes körülmények között augusztus hó elejére esik. Ennek folytán szedése is olcsóbb, mivel ebben az időben még nincs hiány a szedőkben. Azonkívül magasabb árat is el lehet vele érni. Mivel ebben az időpontban új komlót még nem igen lehet kapni és a régi készletek az egyes sörgyárakban már rendszeren kifogyóban vannak. Egyszóval az ilyen komló termesztése sokkal kedvezőbb eredményeket mutat, mint a régié.

Ezért ajánlatos ebben az irányban tovább kutatni. Valószínű, hogy a kísérletezés még meglepőbb eredményeket fog hozni. Amennyiben valaki nem volna tisztában az oltás némely részleteivel, forduljon bizalommal írásban, vagy személyesen hozzám, szívesen szolgállok mindennemű felvilágosítással. Csányi György Petrovac, Bačka.

*

A komló oltásáról

Ha egy bizonyos gazdasági vagy ipari növényt évek hosszú során át ugyanazon a talajon, ugyanazon éghajlati viszonyok mellett természetünk és szaporítunk, az mindenesetre el fog korsósodni. Minősége és ellenálló ereje évről évre gyengébb lesz, úgyhogy termesztése végül nem is lesz rentabilis.

Ugyanez az eset áll fenn a mi bácskai komlónkkal is. A sok ezer holdnyi komlóskertet, ami vidékünkön mind egy és ugyanazon gyökérből nevelték. Csak az utóbbi években látunk némi igyekezetet más fajú dugvány beszerzésére.

Csak hogy külföldi komlófajok aklima-

tizálása nem oly egyszerű kérdés. Elsősorban is költséges a dugvány beszerzése és szállítása. A hosszú transport által néha 50—60%-a a dugványoknak beszárad. És azután is kérdés, hogyan válik be az illető faj a mi talajunkon és a mi éghajlatunk alatt. Nem lesz-e termés még kisebb mint a mi öreg komlótökéinké.

Azért nagyfontosságú dolog nálunk a komló nemesítése és nemes fajok felnevelése. E tekintetben utóbbi munkát végeztem mintagazdaságomon végzett kísérleteimmel. Sikertült ugyanis aklimatizálnom és felnevelnem néhány holdnyi területen a híres kallertai (középeuró-

AUTÓK:

Austro-Daimler 4 üléses, 4 hengeres, csekély benzinfogyasztással, ujonnan fényezve

Ford személy-, féltelher- és teherkocsi ujonnan fényezve, generál javítva

Az összes eredeti Ford és Fordson alkatrészek állandóan raktáron!

American-Auto We'gand & Co.

Subotica, Paje Kujundžićeva ulica 4 — Telefon 61

Diákokthon (Đački Dom)

a közoktatásügyi minisztérium egyenes ellenőrzése és a gimnázium igazgatóságának állandó felügyelete alatt és szaktanárok segítségével

Subotica, I., Daničićev put 50

Testi és szellemi nevelés
Élőnyelv- és zenekurzusok
Nagy játsszótér és fürdő
Orvosi vizsgálat és felügyelet

Jelentkezések SCHÄFFER MIHÁLY a Diákokthon igazgatójánál és az állami gimnázium tanáránál. — Prospektust küld

a Diákokthon igazgatósága

KUGLI GÖLYÖK

billárdgolyó, mandinergummi, Lignum sanctum golyók

70 dinártól 150 dinárig

őzv. Gerber Jakabnénál Subotica

B. Sudarevićeva ul. 32

Jól jövedelmező

emeletes lakóház

a város központjában VII., Pašićeva ul. 8. 2 lakással, a fő dszinten üzletekkel

eladó és nyomban átvehető

Bővebb felvilágosítást ad

dr. Vilhelm Jenő ügyvéd irodája

Subotica

Magas provízió mellett agilis

utazók és képviselők

a gyarmatárú szakmából az egész ország területére kerestetnek. — Ajánlatokat „kolonijalista” jellegre Schmolka hirdetőiroda Novisad, továbbít

Ismét

leszállt a kenyér ára

a Šibalic-féle kenyérgyárban

1-a fehér szilvakenyér kg.-ja 4.— din.

1-a fehérkenyér 3.50 „

1-a rozskenyér 3.50 „

Félbarna kenyér 3.— „

Ajánlja elsőrendű süteményeit

Egész napon át privátsütés

6139

INGYEN

14 nap svájci tartózkodás, utazás és 100 svájci frank zsebpénzt

nyerhet, ha

Suchard

Milka Veima Bittra

csokoládét

eszik

Az új prémiák már forgalomban vannak, de a régi bónok és albumok továbbra is érvényesek

5259

A nyerők neveit későbbben közöljük

Teljesen új, kifogástalan 7 lámpás

BALTIC

(svéd) superheterodin rádió jutányosan eladó.

Cím megtudható a Bácsme gyei Napló noviszádi kiadóhivatalában.

8119

Gyakorlott ügyvédjelöltet

keresek szeptember 1-i belépésre, ki a német nyelvet is beszéli

Dr. Schutz Miklós, Odžaci (Bačka)

8113

ÉPÜLET MÉRTELAJOS

BUTOR

asztalos

PORTAL

műhelyében művészi kivitelben és előnyös feltételek mellett kapható. Subotica, Jugovića ulica 13

Szobafestést

a legkényesebb igényeknek megfelelően készít

S. Matković

7787

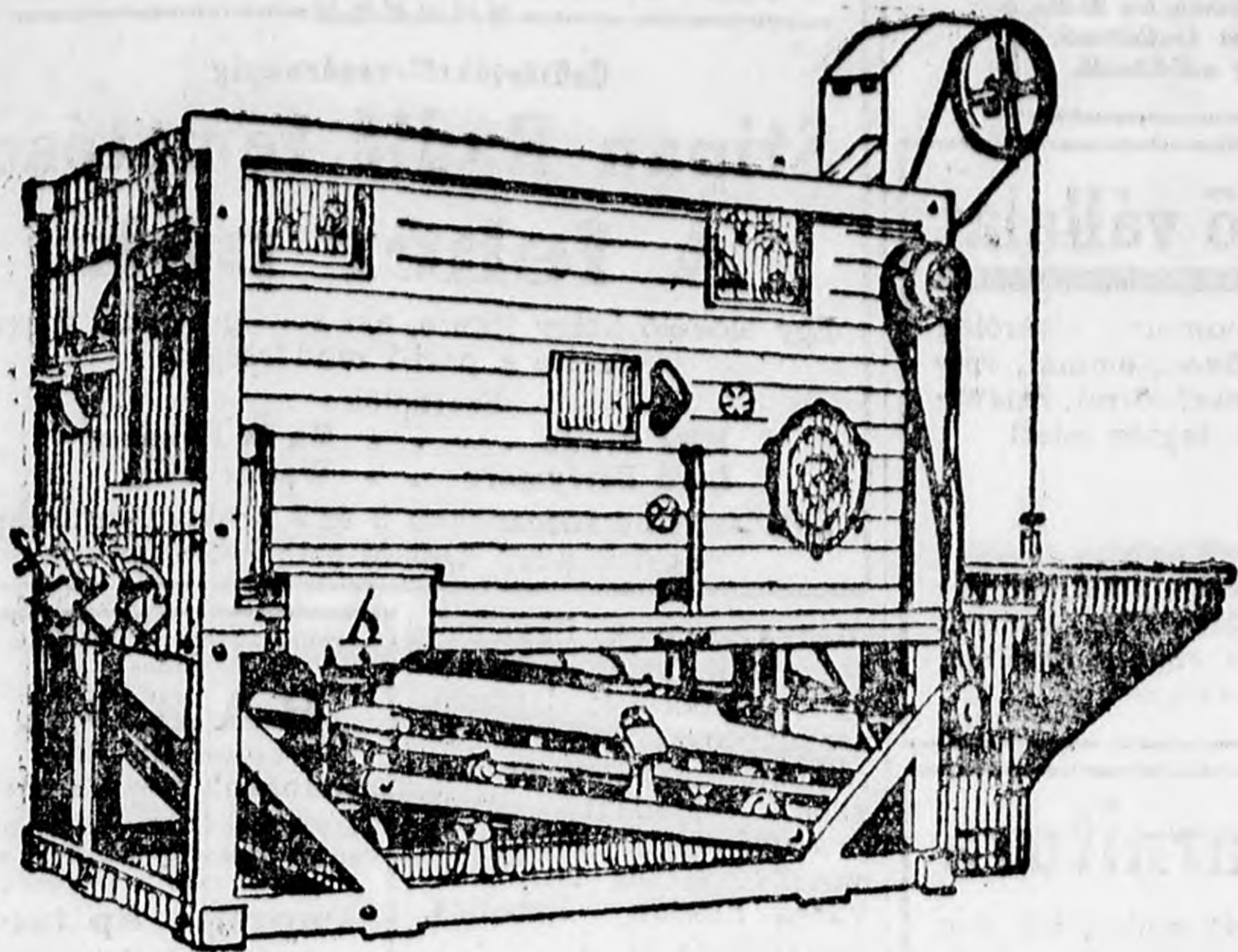
Subotica, III. kör, Kumičićeva (vált Dežić) ulica 47

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner többszörösen kitüntetett jégszekrénygyára Subotica, Jugovića ulica 20 Kérjen árjegyzéket!

Többtermelés? – Vetőmagtisztítás!!

»**P
E
T
K
U
S**«

1. Vetőmagmegtakarítás mellett nagyobb terméseredmény!
2. Tisztított vetőmag használata mellett gyakorlatilag cca 6 m.-mázsa termés-többlet kisholdanként!
3. Mindennemű gabona és egyéb vetőmag tisztítására és osztályozására alkalmas!
4. Általában 99,9% a „PETKUS”-sal elérhető tisztasági eredmény!

Üzemben megtekinthető:
a jugoszláviai vezérképviselőnél

Telefon: 22—86. sz. **Bárdos és Brachfeld, Novisad** Zeljeznička 105—107

NYILT-TÉR

Elismerő nyilatkozat

A noviszádi városi tanács a következő levelet intézte a

„SAVA” általános biztosító r.-t. Zagreb, fiókgazgatóságának

Novisad

Kötelességünknek tartjuk ez alkalommal is elismerni azt, hogy a legutóbbi (a városi majorban pusztított) tűz által okozott kárt gyorsan, kulánsan és a városi tanács teljes megalégedésére likvidálták.

Novisad, 1928. július 24.

A Városi Tanács

8180

Weisz Andor vegyeskereskedését Šupljakon megvettem. Felhivom az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket nyolc napon belül Dr. Csányi Tibor ügyvédnél VIII., Kralja Petra park 9, jelentsek be.

Tisztelettel:

Barát Kálmán kereskedő, Martonos.

8166

»Ruszanda« tüdő igazgatóságának,

Melence (Banat)

Bátor vagyok ezúton is hálás köszönetemet kifejezni, amiért az Önök fürdőjében, hosszú éveken át tartó reumatikus fájdalmaimra, melyeket mint tengerész a háborús évek alatt szereztem, enyhülést, illetve orvoslást találtam. Több világfürdőt és szanatóriumot jártam meg, használtam mindenféle hirdett gyógyszert, — de hiába. Ellenben az Önök fürdőjében már néhány sárfürdő használata után fájdalmaim enyhültek és a további fürdés következtében pedig teljesen megszűntek. Nem is reméltem, hogy az Önök egyszerű, de rendezett fürdőjében találok teljes gyógyulást, melyre eddig sehohsem találtam enyhülést. Nyugodt lélekkel ajánlom fürdőjüket mindenkinek, ki a fürdőben nem szórakozást, hanem gyógyulást keres. Beograd, 1928. július 10.

Aleksander Nabadijev

az orosz császári flotta ezredese
Jelenleg Beograd, Gaston Gravije ul. 3.

8183

Alulírott ezennel közhírré adom, hogy társam, Beslics István ur békés uton tőlem különvált, minek következtében a Beslics és Stadler cég megszűnt és ezentul a cég a nevemen szerepel.

Bajmok, 1928. augusztus hó 10.

8051

Stadler Sándor.

Egészséges GYOMOR

és a rendszeres székelés az egészség főfeltétele, mert ha erre ügyelünk, sok oly betegségnek vehetjük elejét, amely az állandó vagy időleges székszornálástól származik, különösen a fejfájásnál, vérszegénységénél, gyomorfekélynél, bélszékelyknél, májbetegségeknél, epebántalmaknál, epekövénél, aranyérvénél, a vizeleti szervek megbetegedéseknél, elhízásnál, bőrbajoknál, kiütéseknél, éredényelmeszesedésnek, vértisztálanságnak, étvágytalanságnak stb.

PURGATIN-TEA

a legbiztosabban hat, mert ez friss, gyöngyerejű növények kivonatából készül és így még hosszabb használatnál is ártalmatlan. Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve. Kapható minden gyógyszerárban. Ahol nem lenne kapható, oda postai utánvét-tel szállítjuk, egy doboz ára postaköltséggel együtt 30 dinár, két doboz ára 55 dinár.

APOTEKA SVET. TRAJKOVIĆA BEOGRAD — A NEMZERTI SZÍNHÁZ MELLETT

A Purgatin teától meggyógyult beteg véleménye:

Tisztelt uram!

Kérem, sziveskedjék még 2 doboz Purgatin-teát küldeni, mivel látom, hogy mennivre használ a gyomornak. A csomagot utánvét-tel kérem.

Lazacevac, 1928. július 4.

Milorad Radovanović mészáros.

Tek.

SPIRKA JÁNOS
műszaki vállalkozó urnak

NOVISAD

Felhivom Önt, hogy 8 napon belül nyilatkozzék a nyilvánosság előtt, hogy mennyiben felel meg a valóságnak az az Ön által terjesztett hír, hogy én Önnél segédnek ajánkoztam. Novisad, 1928. július 13.

Reiter Pál

a »Radiator« műszaki vállalat
beltagja.

8181

LIFKA-KERT

Csütörtöktől vasárnapig:

NAGY KATÓ

Anny az égő hajó, hófehér liloma
Matrózok gyermeke és Róbert szerelme

Filmujdonság 7 felvonásban

Rendezte: Constantin J. Davidsen. Ezenkívül:

Burleszk 2 felvonásban

Előadások kezdete 6 és 9 órakor, vasárnap 4, 6 és 9 órakor
Katonazene

Agrarna Zajednica kao Zadruga u Svetozar Mileticu.

Br. 47/28.

Oglas

Agrarnej Zajednici u Svetozar Mileticu potrebno je 500 metara drva, suvih, prvoklasnih, bukovih cepanica. Zainteresovani nek se jave potpisanim radi pogodbe. Iz kancelarije Agrarne Zajednice u Sv. Mileticu dne 7. avgusta 1928.

Sekretar: 8002
Z. Angjelić

Predsednik:
Z. Vidaković.

„ALEXA” nyakkendőgyárban

kaphatók csak a legdivatosabb, legszebb nyakkendő olcsó gyári áron. Subotica, Korzó. — Fióküzlet: Novisad Jevrejska ulica 6 Fordítás 10 dinár

